

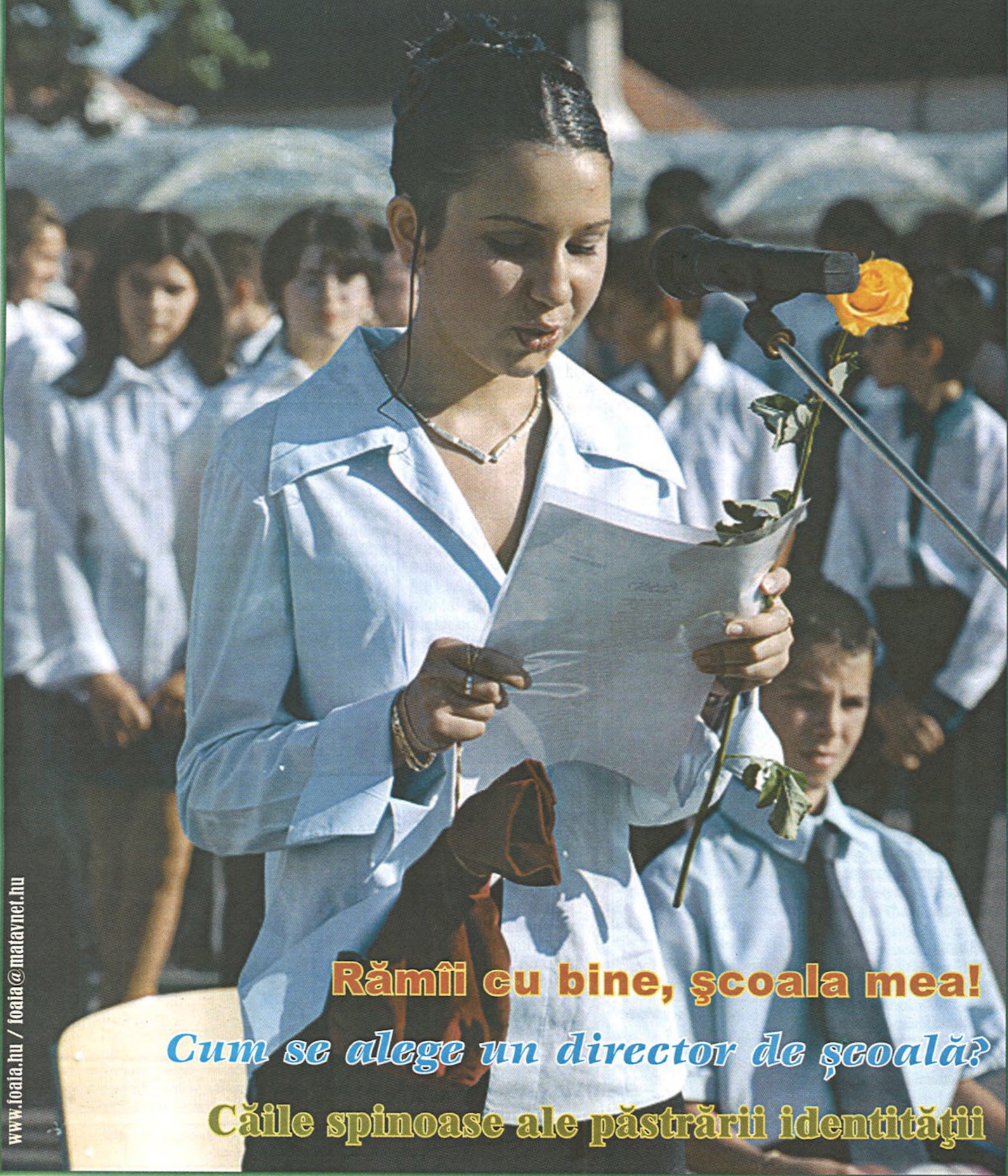
VINERI 21 Iunie 2002 · ANUL LII NR. 25

FOAIA

FONDATEA 1951 60 ANI

românească

SĂPTĂMÎNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Rămîi cu bine, școala mea!

Cum se alege un director de școală?

Căile spinoase ale păstrării identității

CALENDAR ORTODOX

24 iunie, luni – (†) Sfânta Treime. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul (Sânziencele-Drăgaica); Aducerea moaștelor Sf. Ioan cel Nou de la Suceava; Sf. Niceta de Remesiana. (Lăsatul secului pentru Postul Sfinților Apostoli).

25 iunie, marți – Sf. Cuv. Mc. Fevronia și Silvia; Sf. Mc. Procopie și Orentie cu frații săi.

26 iunie, miercuri – Cuv. David din Tesalonic; Sf. Ioan, Episcopul Gojei.

27 iunie, joi – Cuv. Samson, primitorul de străini; Sf. Maria și Ioana, Purtătoarele de mir; Sf. Mc. Anect.

28 iunie, vineri – Aducerea moaștelor Sf. Tămăduitori fără de arginți Chir și Ioan; Sf. Mc. Papia.

29 iunie, sâmbătă – † Sfinții Apostoli Petru și Pavel.

30 iunie, duminică – † Soborul Sf. 12 Apostoli; † Sf. Ierarh Ghelasie de la Râmpeți. Duminica I după Rusalii (a Tuturor Sfinților).

Un nume pe săptămână

Petru (29 iunie) – nume de origine greacă, fiind o creație a onomasticii creștine, corespunzătoare substantivului grec *pétros* și arameeanului *kepha*, „piatră, rocă, stîncă”. Numele este moștenit din latină: *Petru, Petrucă, Petraș, Petrache, Petre, Petrică, Petiș; Petra, Petria, Petruța* etc.

Sfântul Petru a fost unul dintre cei 12 apostoli ai lui Iisus Hristos. Pescar de meserie, a fost chemat de Iisus să devină „pescar de oameni”, schimbându-i-se numele din Simon în Petru.

Petru a fost numele mai multor țari ai Rusiei, dintre care cel mai important a fost Petru I (Petru cel Mare) Alekseevici, țar și împărat al Rusiei, ctitorul Rusiei moderne, remarcabil militar și om politic.

AGENDĂ

24 iunie

1400 – s-a născut *Johann Gutenberg*, inventatorul tiparului cu litere mobile din metal.

1692 – s-a născut, la Sad (Sibiu), *Ioan Inocențiu Micu Clein*, cărturar, iluminist, luptător pentru drepturile populației române din Transilvania, episcop al bisericii unite transilvănene (1729–1744).

25 iunie

1873 – s-a stins din viață marele mitropolit al Ardealului *Andrei Șaguna*. A fost înmormântat la Rășinari, simplu, așa cum i-a fost voia, însoțit doar de un singur preot călugăr, fără ceremonie mare.

1925 – în ședința Academiei Române au fost alese, ca membre onorifice, *Elena Văcărescu* și *Anna Elisabeth de Noailles*, născută *Brâncoveanu*. Ele au fost primele femei ajunse sub cupola Academiei Române.

26 iunie

1927 – a murit istoricul *Vasile Pîrvan*, întemeietorul arheologiei românești.

27 iunie

1801 – a fost marele incendiu din *Giula*, care a mistuit și biserica ortodoxă română Sf. Nicolae din *Giula-Mare*. Referire la acest eveniment aflăm în cartea *Adunarea Cazaniilor*, care se află în arhiva bisericii giulane.

28 iunie

1912 – s-a născut muzicianul de renume mondial *Sergiu Celibidache*, membru de onoare al Academiei Române.

29 iunie

1819 – s-a născut, la București, *Nicolae Bălcescu*, fiul pitavului Barbu sin Petre căpitanul și al Zincăi Bălcescu. Tatăl murind curînd, istoricul va adopta numele de familie al mamei.

1900 – s-a născut scriitorul-aviator *Antoine de Saint Exupéry*, autorul capodoperei „Micul Prinț”.

Aniversare George Pomuț la Giula

Născut la 1818, într-o familie de români de la *Giula*, botezat la biserica ortodoxă română din loc, participant activ în lupta pentru libertate a poporului maghiar din 1848–49, devenit cetățean și erou al Statelor Unite ale Americii, obținând victorii glorioase în Războiul Civil American între anii 1861–65, denumit apoi consul general al SUA în Rusia țaristă, decedat la St. Petersburg în 1882, *George Pomuț* a cucerit recunoștința a trei popoare și țări.

Cu ocazia aniversării a 120 de ani de la moartea lui *George Pomuț*, Uniunea Culturală a Românilor

din Ungaria, împreună cu Autogovernarea Românească din *Giula* organizează o festivitate la 29 iunie 2002. În cadrul programului, juristul *dr. Gheorghe Ruja* va vorbi despre figura remarcabilului fiu al orașului în conștiința istorică a românilor din *Giula*, iar istoricul *Gelu Neamțu* din Cluj, autorul cărții despre *G. Pomuț*, va prezenta viața adevărată a unui erou legendar. La tabla memorială *G. Pomuț* din *Giula* se vor depune coroane de flori.

Organizatorii festivității au invitat pentru program atât șefii misiunii diplomatice ai României la Buda-

pesta, cât și reprezentanții Ambasadei Statelor Unite din Ungaria. Aniversarea *G. Pomuț* va începe la ora 14.00, la sediul din *Giula* al Uniunii Culturale, strada Gh. Doja nr. 8.

-ștf-

Medici români la Neptun

În perioada 17–21 iunie 2002 s-a desfășurat la Neptun cel de-al IX-lea workshop internațional „Basics and Advanced Applications of Magnetic Resonance Imaging (MRI) and Localized Spectroscopy (MRS)”, organizat de Fundația Culturală Română în colaborare cu Consiliul Internațional al Oamenilor de Știință din România.

Caracterul internațional al reuniunii de la Neptun dovedește interesul față de acest gen de întâlniri care oferă o modalitate eficientă de realizare a unei perspective mai cu-

prinzătoare asupra stadiului de dezvoltare a cercetărilor din domeniul imagisticii prin rezonanță magnetică și spectroscopie localizată.

La simpozionul interna-

țional de la Neptun au participat și *dr. Ioan Ciotea*, președintele Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria și *dr. Aurel Otlăcan*, medici români din *Giula*.

- Iova -

Primari de lîngă frontieră

Vineri, la 21 iunie are loc la Nădlac (România) simpozionul primarilor din localitățile de frontieră România-Ungaria. Participanții la manifestarea organizată de Primăria orașului Nădlac în colaborare cu Consiliul Județean Arad și Consiliul Județean Bichiș vor avea ocazia să

cunoască mai detaliat viața publică și culturală a județelor de graniță și se vor elabora programe comune. În programul zilei figurează și vizitarea unei expoziții cu titlul „Cultură fără frontieră”, deschisă la Casa de Cultură din Nădlac.

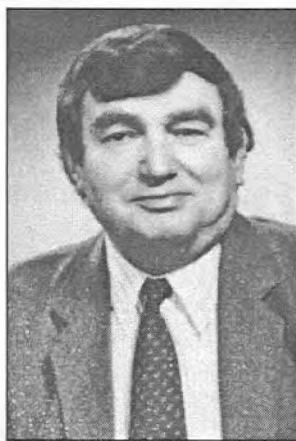
- va -

Teodor Cozma

1930-2002

Martți, la 11 iunie s-a stins din viață fostul profesor giulan *Teodor Cozma*. Născut la 26 mai 1930, la Micherechi, s-a căsătorit în 1957 cu o consăteancă, cu *Maria Cozma*, cu care a trăit împreună într-o căsnicie fericită timp de 45 de ani, avînd un singur urmaș, pe nume *Tiberiu*.

Studiile superioare și le-a terminat la facultatea de filologie din Bu-

curești, respectiv Buda-pesta. Timp de 48 de ani a fost profesor la școala generală românească și la liceul N. Bălcescu, precum și pedagog la colegiul românesc din *Giula*. A trăit o viață activă și după pensionare, fiind translator și traducător la poliția și la judecătoria din *Giula*.

Să-i fie țărîna ușoară!

Foaia românească respectă ortografia română veche, dar în cazul contribuțiilor sosite din partea colaboratorilor, păstrează scrierea folosită de autor.

Cum se alege un director de școală?

Pînă pe 6 iunie s-a putut concura pentru ocuparea postului de director al Școlii generale, Liceului N. Bălcescu, Căminului de elevi și Centrului Cultural Românesc din Giula. Cum v-am informat și în numărul trecut al Foii, pe adresa autoguvernării orașului Giula au sosit două dosare din partea a două profesoare, *dr. Maria Gurzău Czeglédi* și *dr. Stella Nicula Machhour*. Decizia finală va fi luată de către Consiliul orașenesc, în a doua zi a Rusaliilor ortodoxe, luni, la 24 iunie. De pe acum însă stau la dispoziția consilierilor orașului Giula propunerile a patru foruri competente.

Școala generală românească și Liceul N. Bălcescu din Giula a fost condusă timp de 32 de ani, începînd din septembrie 1970, de către *Ion Budai*. În acești ani, instituția de învățămînt, care a servit nu numai necesitățile românilor din oraș, ci ale întregii comunități românești din Giula, a trecut prin diferite schimbări: dintr-o clădire din centrul orașului a fost mutată într-una mai la periferie, însă nouă și modernă; pînă în 2002 numărul claselor de liceu s-a dublat, funcționînd acum

doar clase paralele; a început reforma învățămîntului minoritar etc. Bineînțeles, s-au întîmplat și schimbări mai puțin îmbucurătoare: numărul tinerilor veniți din județul Bihor este tot mai mic; cunoștințele de limbă română aduse de acasă sînt tot mai sărăcicioase. Însă nu dorim să facem acum un bilanț al celui mai bine de o jumătate de secol de la înființarea școlii românești din Giula, decît să subliniem importanța deciziei și responsabilitatea forurilor competente în alegerea noului conducător al instituției care pregătește majoritatea intelectualității românești din Ungaria.

Decizia profesorilor 27:8

La nici o săptămînă de la expirarea termenului de concurs, miercuri, 12 iunie, la orele prînzului s-a întrunit în ședință corpul profesoral al școlii, liceului și căminului românesc din Giula. Sarcina celor 29 de cadre didactice a fost aprecierea dosarelor din punct de vedere profesional. În urma dezbaterilor s-a votat separat pentru fiecare dosar. Astfel, proiectul Mariei Gurzău Czeglédi a fost apreciat în mod pozitiv de 27, iar al Stellei Nicula Machhour de 8 colegi.

În a doua rundă a votărilor au luat parte toți angajații școlii, liceului și căminului, în total 46 la număr. Dintre aceștia 39 au simpatizat cu Maria Gurzău Czeglédi, pînă cînd Stellei Nicula Machhour i-au acordat încredere 13 persoane.

Poziția AȚRU 5:9

În aceeași zi, de la ora 14.00 s-a ținut ședința Prezidiului Autoguvernării pe

Țară a Românilor din Ungaria. Întîlnirea condusă de președintele *Traian Cresta* a avut o singură temă: alegerea noului director al școlii românești. La ședința de lucru au luat parte 14 dintre cei 22 de membri ai Prezidiului, iar ca oaspeți invitați au fost de față viceprimarul *Hoffman Ferenc* și *Bezdán Jánosné*, conducătoarea secției de resurse umane. „Pentru noi cauza școlii românești din Giula este foarte importantă” – i-a asigurat viceprimarul Giulei pe membrii Prezidiului, adăugînd: „Sîntem conștienți că noul Centru Cultural Românesc ar putea fi folosit mai eficient, cu mai mult rentabilitate”. Din aceste cuvinte au reieșit clar așteptările conducerii orașului față de noul director al instituției românești. Doamna *Bezdán* a oferit cîteva informații generale, referindu-se la acel pasaj al Legii pentru minorități care acordă drept de acord în astfel de cazuri exclusiv autoguvernării minoritare locale. Președintele AȚRU a primit cu surprindere această veste, accentuînd că din nou s-a dovedit necesitatea modificării Legii pentru minorități.

Încă înaintea prezentării personale a celor două programe, au fost apreciate dosarele. *Dr. Maria Berényi*, președinta Comisiei de învățămînt a AȚRU și-a declarat nemulțumirea pentru că nu a fost solicitată poziția comisiei de specialitate, exprimîndu-și dorința ca prin persoana noului conducător al liceului românesc să fie garantat viitorul comunității românești din Ungaria. *Tiberiu Boca*, președintele Comisiei culturale a AȚRU, la fel ca doamna *Berényi*, a obiectat că *Stella Nicula Machhour* nu a conturat concepția ei, doar într-un pasaj mai scurt, despre îmbunătățirea situației învățămîntului românesc, la elementele de întărire a identității tineretului care învață în școala din Giula.

Primarul *Chitighazului*, *Gheorghe Gulyás*, vicepreședinte al AȚRU a fost de părere că un conducător de școală trebuie să fie și un manager bun. (La ședință

CĂTRE AUTOGUVERNAREA PE ȚARĂ A ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Stimați membri ai Prezidiului,

Subsemnații, profesori la Liceul, Școala generală și Căminul românesc protestăm împotriva deciziei Prezidiului Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria din data 12 iunie 2002, prin care s-a votat asupra programelor înaintate de cele două candidate la postul de director al instituției noastre.

AȚRU și-a luat decizia fără să fi luat în considerare în mod serios importanța hotărîrii cadrelor didactice în ceea ce privește programul și candidatura celor două aspirante, decizie ce va afecta viitorul întregii comunități a românilor din Ungaria.

Școala noastră este instituția-cheie a învățămîntului românesc din Ungaria, prin urmare ea este garanția supremă a supraviețuirii noastre. Prin această decizie irresponsabilă, AȚRU pune sub semnul întrebării propria-i legitimitate.

Prin prezenta somăm cu respect membrii Prezidiului, ca în decursul acestei săptămîni să revizuiască hotărîrea luată și să aducă o decizie adecvată, decizie care să servească cu adevărat cauza naționalității noastre și nu interesele personale ale unora.

Prin prezenta solicităm ca membrii Prezidiului să analizeze din nou cele două programe, ținînd seama de părerea majoritară a colectivului instituției noastre.

Dacă e necesar, sîntem gata la un schimb deschis de păreri.

Vă informăm că prezenta se trimite la săptămînalul Foaia românească, precum și la Studioul Regional al Televiziunii Maghiare din Seghedin.

Giula, 12 iunie 2002

Cu stimă:

25 de membri ai corpului didactic

Conform informațiilor primite de la profesorii liceului, răspunsul AȚRU la această scrisoare a fost negativ

au mai participat în afara celor amintiți: vicepreședintele *Ioan Tanasi* din Pocei, *Gheorghe Buc* din Darvaș, *Alexandru Finna* din Chitighaz, *Clara Kovács* din Jaca, *Oliver Mihut* din Bedeu, *Alexandru Nemeș* din Veherd, *Vasile Rotar* din Cenadul Unguresc, *Gheorghe Santău* din Leucușhaz, *Ioan Selejan* din Aletea, *Mihai Vidican* din Otlaca-Pustă și *Gheorghe Ardelean* din Cenad, fără drept de vot.)

În cursul susținerii dosarului, *Stella Nicula Machhour* a acordat o atenție deosebită păstrării limbii materne, motivației mai puternice a profesorilor, ordinii și disciplinei, dezvoltării economice și a păstrării tradițiilor culturale. La întrebarea lui *Tiberiu Boca*, „Cum îți închipui o adevărată școală românească?”, doamna profesoară a răspuns: „Prea mult vorbim în ultimul timp despre românism, ar trebui să trecem la fapte.”

(Continuare în pag. a 4-a)

**Dr. Maria Gurzău
Czeglédi**

Născ. 1956; studii superioare la Universitatea ELTE din Budapesta, secția română-maghiară; din 1980 profesoară la Liceul românesc, unde predă română și maghiară; între 1980-90 predă metodică și folclor la catedra de română din Budapesta; timp de 10 ani prezentator la emisiunea românească a Televiziunii Maghiare; membru al Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria; membru al Comisiei de învățămînt a AȚRU; din 1998 profesor al Facultății pedagogice din Bichișciaba; în 2000 își susține titlul de doctor în filologie la Universitatea din Cluj-Napoca.

**Dr. Stella Nicula
Machhour**

Născ. 1966; studii superioare la Universitatea din București, secția română-spaniolă; din 1989 colaborator al Uniunii Democratice a Românilor din Ungaria; în 1991 membru fondator al Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria; din 1995 profesoară la Liceul și Școala generală românească din Giula; în 1999 își susține titlul de doctor în filologie la Universitatea din Cluj-Napoca.

Cum se alege un director de școală?

(Urmare din pag. a 3-a)

Maria Gurzău Czeglédi a evidențiat în fața Prezidiului AȚRU importanța salvării valorilor naționale, păstrarea limbii materne române și întărirea identității. Principiul ei de bază este „să învățăm învățând”. În caz că va fi aleasă, doamna Czeglédi dorește să întrețină relații cât mai bune cu toate instituțiile românești din Ungaria, respectiv cu diferite școli și organizații din țara-mamă.

Ședința Prezidiului AȚRU a continuat cu ușile închise, unde prin vot secret s-a acordat o încredere mai mare profesoarei Stella Nicula Machhour, care a obținut 9 voturi contra celor 5 pe care le-a primit Maria Gurzău Czeglédi.

Votul reprezentanței locale 4:0

Cu o zi mai târziu, la 13 iunie, și-a ținut ședința de lucru și Autogovernarea Românească din Giula. Deoarece întâlnirea a fost deschisă, alături de membrii reprezentanței locale românești (fiind prezenți 4 din-

tre cei 5) au participat și câțiva simpatizanți ai concurenților. Desfășurarea audienței a fost asemănătoare cu cele de la reprezentanța pe țară, numai că doamna Machhour a cerut ședință închisă. Astfel, prima parte a ședinței, prezentarea programului doamnei Czeglédi s-a ținut în fața unui public mai numeros, iar a doua cu ușile închise. Cei 4 membri (dr. Ioan Ciotea, Cornelia Taga Mihăiescu, Ion Budai și Cheorghe Marc) prezenți la ședință (în lipsa celui de-al cincilea membru, Ștefan Oroian) au votat în unanimitate pentru dr. Maria Gurzău Czeglédi.

Părerea Comisiei culturale a Giulei 5:0 și 0:1

Marti, la 18 iunie s-a întrunit Comisia culturală a Autogovernării orașului Giula, care, printre altele, a dezbătut și problema alegerii noului director român. Dintre cei 7 membri ai comisiei au fost de față 6, dintre care o persoană a refuzat să participe la vot. La ședința de la Primărie au fost de față circa 20-25 de profesori și părinți. Însă la

întrebarea președintelui comisiei, dacă una dintre concurențe solicită ședință închisă, Stella Nicula Machhour a dat un răspuns afirmativ, pînă cînd Maria Gurzău Czeglédi s-a arătat dispusă să-și prezinte programul în fața tuturor participanților, argumentînd că este vorba despre o chestiune publică, care vizează întreaga comunitate româ-

nească din Ungaria. Totuși, Comisia culturală a respectat cererea doamnei Machhour, ținîndu-și întreaga ședință cu ușile închise.

Decizie s-a luat cu circa 2 ore după începerea ședinței. Dintre cei 5 membri care au votat, 5 au sprijinit în unanimitate dosarul Mariei Gurzău Czeglédi, iar lucrarea Stellei Nicula

Machhour a primit un singur vot și patru abțineri. Menționăm că Comisia culturală a orașului Giula are și doi membri de origine română, Ildiko Ruja Pilan și Ștefan Oroian.

Cei 25 de consilieri ai orașului Giula se vor întîlni luni, la 24 iunie, pentru a lua o hotărîre finală în alegerea directorului școlii românești din Giula.

Noi directori români la Apateu, Bedeu, Cenadul Unguresc și Chitighaz

Anul acesta au expirat mandatele mai multor directori de la școlile românești din Ungaria.

La Apateu s-a putut concura pînă la 30 aprilie. Au fost două candidate: directoarea de pînă acum Vad Erzsébet și colega ei, învățătoarea Kolumbár Lajosné. După studierea dosarelor a reieșit că cel al învățătoarei nu corespunde condițiilor. Printre altele, doamna Kolumbár nu are încă 5 ani de practică de specialitate. Astfel, la ședința din 10 iunie, consiliul local din Apateu a imputernicit-o pentru a 3-a oară ca director pe doamna Vad Erzsébet.

La Bedeu s-a prezentat la concursul pentru postul de director o singură candidată, Elena Szilágyi, directoarea de pînă acum a școlii generale. Deși concursul a fost înaintat pînă în 30 aprilie, consiliul local nu a decis nici pînă acum.

La Cenadul Unguresc a fost prelungit

cu cinci ani mandatul directoarei actuale, Dorina Papdi, singura care a concurat pentru postul de director al școlii generale. Consiliul local a decis despre noul mandat la ședința din 13 iunie.

La Chitighaz joia trecută, la 14 iunie a expirat termenul de depunere a dosarelor pentru ocuparea postului de director al școlii românești. Deoarece directoarea de pînă acum Florica Santău nu a mai concurat, consiliul local va trebui să aleagă între doi candidați noi: Cornelia Mocan Kovács, profesoară la școala românească din Chitighaz și Szabó László Almos, profesor din Macău, originar din Székelyudvarhely (România). Corpul profesoral va discuta despre această problemă miercuri, la 26 iunie, iar consiliul local al comunei Chitighaz va decide despre persoana noului director al școlii românești pînă la sfîrșitul lunii iunie.

Realizat de: E. Iova-R. Pățcaș

Ziua satului la Otlaca-Pustă

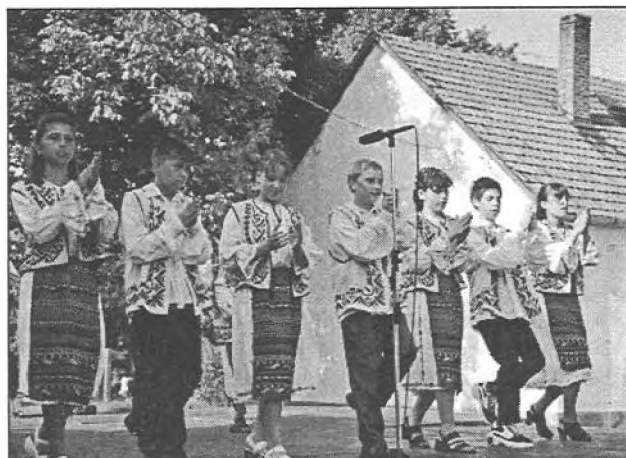
În ultimii ani, „Ziua Satului” este cea mai mare festivitate din Otlaca-Pustă, organizată și în acest an de Comisia culturală și pentru minorități a Primăriei, în frunte cu Mihai Vidican. De această dată, serbarea s-a organizat în ziua de 16 iunie, concomitent cu un bilci. Prin urmare, sărbătoarea

a asigurat posibilități diferite de distracție și petrecere. Tarabele negustorilor ambulanți s-au înșirat de-a lungul uliței, zeci și zeci de oaspeți s-au oprit la câte-un stand de artizanat cu turtă dulce sau ceramică. Între timp, pe arena sportivă s-au desfășurat jocuri amicale, iar pe scena în aer liber

s-au ținut lanț programele: muzică de dans, soliști de muzică populară și muzică pop, momente distractiv-umoristice, printre care monologul bine cunoscut al lui Iosif Duma.

Din perspectiva noastră, programul tineretului școlar a fost de cea mai mare importanță, cuprinzînd o mare varietate: piese corale, recitări, solo-voce, dansuri populare, instruite de profesorul Ioan Ruja din Giula. Culemele programelor culturale ale zilei a constituit-o însă evoluția artiștilor amatori din Șiria. Oaspeții din orașul înfrățit au adus muzică populară autentică, soliști talentați și dansatori plini de temperament, care au stîrnit pe merit aplauzele publicului.

Ziua s-a încheiat cu o cină comună, urmată de bal, la care muzica a fost asigurată de Mihai Vidican și József Mazula. R.

Căile spinoase ale păstrării identității

Este, cred, un lucru firesc ca o vizită efectuată de un ministru al României la comunitatea română din Ungaria să aibă, apriori, un caracter festiv. Nu pentru că, mai nou, vizitele de acest gen ar fi o raritate sau că România de după primul război mondial a fost, în cea mai mare parte, o mamă vitregă pentru noi, ci pentru că promisiunile făcute în ultimii ani au rămas, cu câteva excepții, numai promisiuni. Motivele sînt destul de cunoscute pentru a mai insista, ele fiind determinate de vitregia istoriei europene, de situația economică a țării etc.

Cei care au urmărit de la distanță și cu obiectivitatea determinată de situația extrem de precară a identității noastre și nu cu emfaza și beția de cuvinte a cronicarului de curte, pot constata nu numai bogăția fantezistă a celor care au constituit alaiul doamnei *Ecaterina Andronescu*, ministru al Ministerului Educației și Cercetării din România, ci și perplexitatea gazdelor și, mai ales, a celor care au fost solicitați în pripă să poarte un dialog cu înalții oaspeți asupra situației învățămîntului românesc din Ungaria. Nedumerirea noastră, a celor trecuți în program și, non plus ultra, faptul că pînă la urmă nu ni s-a oferit cuvîntul, se confirmă prin

caracterul improvizator al dialogului româno-român purtat în nădușeala unei săli cu totul nepotrivite și în prezența unui „public” nepregătit

pentru o convorbire destinsă și profesională. Explicația se află în stîngăcia cu care a fost pregătită din punct de vedere profesional vizita delegației române. Din surse informale era știut că la București delegația noastră nu prea a reușit să ofere o imagine limpede despre particularitățile predării limbii și literaturii române în școlile noastre. Ar fi fost, deci, cazul ca la Giula să se creeze prilej pentru o întîlnire, într-un cerc mai restrîns, cu cîteva din cadrele didactice care cunosc bine și din

perspectivă istorică problemele învățămîntului nostru.

O „adunare națională” își are, probabil, rostul ei: se pot rosti cuvîntări frumoase, înflăcărâte, ceea ce poate fi un fapt pozitiv, și pentru că nu se cuvine să se intre în detalii (care conțin de obicei esența lucrurilor) se fac tot felul de promisiuni, se schițează planuri grandioase, unul vînd să refacă rețeaua școlilor confesionale (desființate în 1946), altul promite întemeierea la Giula a unui colegiu de institutori, o altă promisiune vizează trimiterea unor profesori misionari etc. Astfel, întîlnirea româno-română din 25 mai a.c. a luat sfîrșit într-o atmosferă entuziastă, redată cu beatitudine de condeiului *Cronicii* (nr. 2/2002), sugerînd ideea că vizita „istorică” este un merit „istoric” al Autogovernării Românilor din Ungaria, ceea ce, evident, nu este adevărat. Dă de gîndit însă faptul că tîm-tîm îl fac, în numele nostru, oameni de aici și de dincolo de a căror generozitate și interes ne îndoim. Este vorba despre un principiu important la care nu se poate renunța: noi, românii din Ungaria, trebuie sau ar trebui să știm de ce avem nevoie!

Nu mai că așa pățesc oamenii și comunitățile care nu știu ce vor sau nu sînt capabile să-și formuleze problemele și opțiunile. Nici o grijă, ni le vor formula alții!

Ar fi important să știm dacă promisiunile îndrăznețe și, pentru unii, cam șocante au fost coordonate, discutate cu primăriile, cu părinții și școlile care ar primi profesori misionari. Cu atît mai mult cu cît înstrăinarea noastră este o „boală” moștenită de la o generație la alta, care nu se vindecă de azi pe mîine, necesitînd înțelegere, abnegație și tact din ambele părți. Noua tentativă de apropiere și colaborare se poate salva numai cu o abținere de la unele exagerări care s-au făcut și de această dată. Întrebarea este: cum?

Nu întîmplător am reproșat gazdelor modul cum s-au pregătit pentru această întîlnire. Un ministru e, oricum, și un politician. Întîlnirea pe coridorul școlii giulane a cîtorva copii cu care nu a reușit să poarte un dialog în limba română încă nu spune nimic deosebit, deoarece la școlile noastre învață și copii maghiari, ceea ce este un lucru firesc și pozitiv. În orice caz, concluzia, pentru noi jenantă, a fost trasă pe baza unor date cam sumare și sună în felul următor: „Pentru comunitatea românească de la Gyula, limba română are statut de limbă străină.” (*Adevărul*, 29 mai 2002, pag. 8.) Ce statut poate avea limba unei populații de cca. 2 mii de români într-un oraș de peste 30 de mii de locuitori maghiari? Ce s-ar fi întîmplat însă dacă doamna ministru *Ecaterina Andronescu* ar fi avut o scurtă întrevvedere și cu elevii care știu românește sau gazdele și-ar fi dus oaspeții la Oastea Domnului și la bap-tiștii din Micherechi, unde și cei mici mai vorbesc încă românește? Probabil că imaginea care și-au făcut-o despre noi ar fi un pic mai limpede. Important este însă faptul că

un ministru de resort, care a venit la noi cu intenții bune și cu dorința de a ajuta îmbunătățirea condițiilor de predare a limbii române,

să fie sprijinit în efortul pe care îl face pentru a ne cunoaște și a înțelege bine situația în care ne aflăm, căci altfel treabă nu se va face și totul va ieși anapoda.

Acest punct de vedere este extrem de important, fiindcă între concepția noastră și a românilor din România în problema națională sînt unele disensiuni. În această ordine de idei, cred că unele opinii politice emise și propunerile profesionale făcute cu prilejul vizitei din 25 mai a.c. sînt fie eronate, fie lipsite de temei. Să le luăm pe rînd.

Conform relatării ziaristului de la cotidianul *Ade-*

vărul, ministrul *Ecaterina Andronescu* a declarat că „românii din Ungaria își pierd identitatea... din cauza legislației maghiare”, pentru că „etnicii români nu pot beneficia de aceleași drepturi ca și etnicii maghiari din România”. Problema nu se poate pune în felul acesta, nu numai din cauza deosebirii numerice dintre cele două naționalități, ci și pentru marea deosebire care a existat între ele de-a lungul istoriei, cu particularități și statut politic cu totul diferit.

În paginile acestui săptămînal am criticat de cîteva ori legea cu privire la minoritățile naționale din Ungaria. Cînd este însă vorba de învățămînt, observația de sus nu are aco-perire, căci legea în discuție asigură tuturor naționalităților învățămînt în limba maternă. Că între slăbirea (și nu anularea prin lege!) a identității noastre – care se explică prin dubla identitate pe care ne-am asumat-o din prima parte a secolului al XIX-lea, din propriile noastre interese – și dificultățile însușirii, respectiv predării la noi a limbii române este o legătură firească, un dat care trebuie acceptat și respectat de toată lumea. Prin urmare, românii din Ungaria, cu excepția școlilor sătești, nu au avut niciodată un învățămînt pur românesc, limba maghiară fiind studiată în școli (vezi școlile greco-catolice din Blaj și alte localități) și atunci cînd învățarea ei nu era obligatorie. Însușirea limbii maghiare nu era numai inter-resul statului maghiar, impusă în mod obligatoriu doar după 1868, ci și al minorităților. Faptul că trăim de mai multe secole într-o ambianță lingvistică și culturală străină a dus pînă la urmă, paralel cu integrarea exemplară în societatea maghiară, la însușirea acestei culturi care devenise și pentru noi a valoare intrinsecă. În consecință, la noi, școala bilingvă are o tradiție veche, școală care, dacă ar funcționa cu eficacitatea de odinioară, ar putea garanta însușirea limbii și cultu-

rii române. Așadar, supradimensionarea identității naționale, precum și conflictele sau frecuşurile dintre cele două popoare duc, la românii din Ungaria, în mod inevitabil la rezultate negative și, nu odată, la înstrăinarea de propriile valori.

Înființarea unui colegiu la Giula, „care să pregătească cadre didactice pentru învățămîntul preșcolar și primar” este o improvizație lipsită de orice temei, pentru că pur și simplu nu avem pentru cine. Avem un singur liceu, de la care din cînd în cînd se înscriu cîte 2-3 fete la Institutul din Szarvas (pînă acum Bichișciaba) sau la Universitatea din Budapesta ori Seghedin. Majoritatea studenților de la aceste catedre este compusă din unguri veniți din România.

Trimiterea a „cîte un profesor de limbă română în cele 13 școli bilingve din Ungaria” este o idee bună, cu condiția ca domeniile instructiv-educative ale acestor „lectori” să fie bine precizate.

Partea română ne-ar face mari servicii dacă ar veni în ajutorul nostru cu punerea la dispoziție a unor profesori care se pricepe la predarea românei ca limbă străină, dacă ne-ar oferi cursuri de perfecționare în cadrul unor școli bilingve, posibilitatea studierii metodelor pe care le utilizează profesorii de română în școlile ungurești din România.

Trebuie deci să coborîm de la înălțimea iluziilor pe pămînt, să realizăm lucruri „mărunte” din care se încheagă pînă la urmă realizările durabile.

De exemplu, de vreo doi ani catedrele de română din Budapesta și Seghedin sau Centrul Cultural Român din Giula nu mai primesc cărți din România, ceea ce nu s-a întîmplat niciodată în perioada ceaușistă.

Pînă la urmă, supraviețuirea limbii noastre depinde, în primul rînd, de noi, *noi trebuie să vrem*, dînd dovadă de maturitate politică și națională. Gh. P.

Duhul Sfânt – cheia spre o vitală și adevărată religie personală

Cu toate că Domnul Isus Cristos este temelia Bisericii, Biserica nu s-a născut imediat după moartea, învierea și înălțarea Lui, ci la Rusalii, când Duhul Sfânt a venit cu putere peste ucenici.

O persoană este definită ca fiind cineva care are intelect, sentimente și voință, iar despre Duhul Sfânt se spune tocmai aceste lucruri. În Ioan 14:16-17, Isus spune privitor la Duhul Sfânt: „Și Eu voi ruga pe Tatăl și El vă va da un alt Mângâietor, care să rămână cu voi în veac, și anume Duhul adevărului, pe care lumea nu-L poate primi, pentru că nu-L vede și nu-L cunoaște, dar voi îl cunoașteți, căci rămâne în voi și va fi în voi.” Dacă Dumnezeu ar fi numai o putere, această promisiune ar semăna mai mult cu un fel de compensație: „Eu voi fi luat de la voi, dar vă voi trimite ceva care să înlocuiască plecarea mea.” Dar Duhul Sfânt nu este doar o putere. El nu este un lucru care poate fi dat oricui, ci o persoană dumnezeiască, o persoană cu personalitate proprie: cu intelect, deoarece cunoaște nevoile ucenicilor, cu sentimente, deoarece Se identifică cu ei în toate necazurile lor, și cu voință, deoarece este hotărât să le aducă mângâiere în împlinirea Marii trimiteri făcute de Domnul.

Dovezile Noului Testament în favoarea personalității distincte a Duhului Sfânt pot fi grupate în următoarele categorii:

1. **Acțiunile personale ale Duhului Sfânt.** Unul dintre exemple este tocmai textul citat. Aici se spune despre Duhul Sfânt că aduce mângâiere creștinilor. Un alt text este Ioan 16:8-11, care vorbește despre faptul că Duhul Sfânt îi convinge pe cei necredincioși: „Și când va veni El, va dovedi lumea vinovată în ce privește păcatul, neprihănirea și judecata.”

2. **Misiunea Duhului Sfânt – distinctă de misiunea Tatălui**

lui și a Fiului. Isus afirmă cu claritate acest lucru în discursul său final: „Când va veni Mângâietorul, pe care-L voi trimite de la Tatăl, adică Duhul adevărului, care purcede de la Tatăl, El va mărturisii despre Mine” (Ioan 15:26).

3. **Duhul Sfânt este egal în rang și putere cu Tatăl și cu Fiul.** Diferitele formulări trinitariene din Noul Testament exprimă clar acest lucru. În Matei 28:19, ucenicilor li se spune să boteze „în Numele Tatălui și al Fiului și al Duhului Sfânt”. În 2 Corinteni 13:14, Pavel se roagă ca „Harul Domnului Isus Cristos, și dragostea lui Dumnezeu și împărtășirea Sfântului Duh să fie” cu toți cititorii epistolei sale. Petru vorbește despre „aleșii care trăiesc ca străini... după știința mai dinainte a lui Dumnezeu tatăl, prin sfințirea lucrată de Duhul, spre ascultarea și stropirea cu sângele lui Isus Cristos” (1 Petru 1:2). Iuda scrie despre zidirea noastră sufletească în credința creștină prin faptul că ne rugăm „prin Duhul Sfânt”, ne ținem „în dragostea lui Dumnezeu” și așteptăm „îndurarea Domnului nostru Isus Cristos pentru viața veșnică” (Iuda 20:21).

4. **Arătările Duhului Sfânt în formă vizibilă.** La botezul lui Isus: „Duhul Sfânt S-a pogorât peste El în chip trupesc, ca un porumbel, și din cer s-a auzit un glas, care zicea: „Tu ești Fiul Meu preaiubit, în Tine Îmi găsesc toată plăcerea Mea!” (Luca 3:22). În ziua Rusaliiilor „niște limbi ca de foc au fost văzute împărțindu-se printre ei și s-au așezat câte una pe fiecare din ei” (Fapt. 2:3).

5. **Păcatul împotriva Duhului Sfânt.** Acesta presupune o ofensă adusă unei fiin-

țe cu personalitate proprie (Matei 12:31-32).

6. **Darurile Duhului Sfânt.** În 1 Corinteni 12:11, după ce a enumerat darurile înțelepciunii, cunoștinței, credinței, tălmăcirii, minunilor, prorociei, deosebiri duhurilor, vorbirii în limbi și al tălmăcirii vorbirii în limbi, Pavel scrie: „Toate aceste lucruri le face unul și același Duh, care dă fiecăruia în parte, cum voiește”. Există o distincție între darurile Duhului Sfânt și Duhul Sfânt însuși, care dovedește că El nu este doar o forță care se află în spatele acestor daruri remarcabile.

Am văzut mai sus cele șase argumente diferite care dovedesc faptul că Duhul Sfânt este o persoană. Însă, problema celor mai mulți dintre noi nu este înțelegerea doctrinei despre Duhul Sfânt, ci atitudinea noastră față de El. Din punct de vedere teoretic, mulți dintre noi cred într-adevăr că Duhul Sfânt este o persoană, a treia persoană din Sfânta Treime. Dar oare gândim noi despre El în acest fel? Oare ne gândim la El sau

nu ne gândim deloc? Poate că suntem și noi ca o femeie care, în urmă cu mulți ani, a participat la o conferință teologică despre Duhul Sfânt. După ce a ascultat cu atenție și și-a luat notițe, a mers la cel ce vorbea ca să îi mulțumească pentru prelegere, spunându-i: „Înainte de a audia mesajele dumneavoastră, nu mă gândeam la lucrul acesta ca la o persoană.” Se pare că nici acum nu se gândea la El ca la o persoană.

Oare îl cinștim noi pe Duhul Sfânt recunoscându-l lucrarea și având încredere în ea? Sau oare îl disprețuim ignorând-o, necinstind astfel nu numai pe Duhul, ci și pe Domnul care L-a trimis? În credința noastră: oare recunoaștem noi autoritatea Sfințelor Scripturi, vechiul Testament cel profetic și Noul Testament cel apostolic, pe care El le-a inspirat? Oare le citim și le ascultăm cu respectul și atenția cuvenite Cuvântului lui Dumnezeu? Dacă nu, îl necinstim pe Duhul Sfânt. În viața noastră: oare aplicăm noi autoritatea Sfin-

lor Scripturi și trăim conform Sfințelor Scripturi, indiferent ce spun oamenii împotriva lor, recunoscând Cuvântul lui Dumnezeu ca fiind adevărat și că tot ceea ce Dumnezeu a spus va rămâne în veac? Dacă nu, necinstim pe Duhul Sfânt, care ne-a dat Sfințele Scripturi. Oare există vreodată mesaje dumneavoastră, nu mă gândeam la lucrul acesta ca la o persoană.” Se pare că nici acum nu se gândea la El ca la o persoană.

Învățăturile despre Duhul Sfânt ca Persoană și Duhul Sfânt ca Dumnezeu sunt învățături practice pentru că, prin lucrarea acestei Persoane divine, evanghelia mântuirii în Isus Cristos devine clară pentru noi și ne transformă viețile. Duhul Sfânt este cheia spre o vitală și adevărată religie personală.

J. M. Boice

Vizită la Universitatea Emanuel din Oradea

De mult timp am așteptat posibilitatea de a mă întâlni și de a sta de vorbă cu fratele Paul Negruț, președintele Cultului Baptist din România și rectorul Universității Emanuel din Oradea. Dînsul m-a primit cu mare cinste și într-o atmosferă frățască sinceră. Scopul acestei întâlniri a fost a discuta despre o conferință, pe care să o organizăm la Chitighaz pentru bapțiștii români din Ungaria, cu un program de evanghelizare regională. Printre țelurile mele a fost și vizitarea Universității creștine Emanuel. Am avut prilejul de a face cunoștință cu pastorul universității, cu fratele Ilie Țundrea, care este totodată și profesor. În cadrul vizitei am întâlnit mulți studenți. Unii erau la cursuri, iar alții la bibliotecă.

Pastorul Țundrea mi-a povestit despre înființarea acestui institut superior. Mi-a prezentat câteva aspecte legate de cursurile, modul de predare și despre viața fizică și spirituală a studenților. L-am întrebat de

Dr. Paul Negruț

spre sprijinul material al institutului, despre planurile lor de viitor și despre sistemul de admitere.

Universitatea are în componență următoarele facultăți: Facultatea de Teologie (specializările: Teologie baptistă pastorală, Pedagogie muzicală și Teologie baptistă – Asistență socială) și Facultatea de Management (specializarea: Managementul organizațiilor). Universitatea Emanuel este, de asemenea, în directă colaborare cu Universitatea din Oradea, în cadrul căreia func-

ționează Catedra de Teologie Baptistă (cu specializare Teologia baptistă – litere) ca parte a Facultății de Litere (Limba și literatura română sau Limbă și literatură străină: engleză, franceză, germană – la alegere).

Fratele Țundrea m-a informat și despre primirea noilor studenți pe anul universitar 2002/2003. Ne-a îndemnat să trimitem candidați și din Ungaria, spunând că și acum sînt înscriși cîțiva studenți din Ungaria în cadrul facultăților.

Dar ceea ce a fost mai important la această întâlnire a fost stabilirea datei pentru conferința bapțiștilor români din Ungaria. Dacă Domnul ne va îngădui, conferința va avea loc la Biserica Baptistă din Chitighaz între 21 și 23 martie 2003, la care va fi conferențiar fratele Paul Negruț. Ne rugăm celui Atotputernic ca El să ne îndemne prin Duhul Lui pentru a face un program eficient.

V. Bodiș

Din Sfînta Scriptură

„În ziua Cincizecimii, erau toți împreună în același loc. Deodată a venit din cer un sunet ca vijitiul unui vînt puternic, și a umplut toată casa unde se așezau ei. Niște limbi ca de foc au fost văzute împărțindu-se printre ei, și s-au așezat câte una pe fiecare din ei. Și toți s-au umplut de Duh Sfînt, și au început să vorbească în alte limbi, după cum le da Duhul să vorbească.” (Fapt. 2:1-4)

Sfântul Duh în Biserică

Predică la Duminica Rusaliilor

Cu cincizeci de zile în urmă am sărbătorit Învierea Domnului, chiar acum zece zile, Înălțarea Sa la Cer. Iată că azi prăznuim un alt fapt de seamă din istoria mântuirii, și anume Pogorîrea Duhului Sfânt asupra Sfinților Apostoli și, prin ei, asupra omenirii întregi, din toate timpurile și din toate locurile. Sărbătorea de azi este denumită „Pogorîrea Duhului Sfânt”, „Cincizecimea” sau, cu un termen specific limbii române, „Rusaliile” sau chiar „Ziua Sfântului Duh”, căci azi preamărim în chip deosebit cea de a treia persoană a Sfintei Treimi.

Din primele zile ale creștinismului se obișnuiește ca această sărbătoare să fie cinstită și prin împodobirea caselor și bisericilor cu ramuri verzi și cu flori. Este ziua în care s-a întemeiat în chip văzut Biserica, pentru că, în chip nevăzut sau tainic, ea, Biserica, s-a întemeiat prin jertfa Mântuitorului pe cruce și prin Învierea Sa din morți (cf. Fapte 20,28).

Spre deosebire de alte sărbători împărătești, Pogorîrea Duhului Sfânt nu este prezentată de Sfintele Evanghelii, ci în capitolul al doilea din cartea „Faptele Apostolilor”, scrisă de Sfântul Evangelist Luca. Această minune a venirii Duhului Sfânt peste Apostoli le-a fost făgăduită de Mântuitorul Însuși, în cuvintele rostite la Cîna cea de Taină, deci înaintea patimilor Sale, când le-a spus: „Iar când va veni Mîngietorul, pe Care Eu vi-l trimit de la Tatăl, Duhul Adevărului, Cel Ce din Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine” (Ioan 15, 26) și: „El vă va călăuzi întru tot adevărul” (Ioan 16, 13). Iar înainte de Înălțarea Sa la cer, le-a poruncit să nu se îndeapărteze de Ierusalim, ci „să aștepte făgăduința Tatălui pe care ați auzit-o de la Mine, că Ioan a botezat cu apă, dar voi veți fi botezați întru Duhul Sfânt, nu mult după aceste zile” (Fapte 1, 4-5), continuînd apoi să le arate ce misiune vor avea de îndeplinit după ce nu va mai fi cu ei: „Dar veți primi putere prin venirea peste voi a Sfântului Duh și-Mi

veți fi martori în Ierusalim și în toată Iudeea și în Samaria și pînă la marginea pămîntului” (Fapte 1, 8).

Istorică Pogorîrea a Duhului Sfânt a avut loc la Ierusalim, în ziua „Cincizecimii”, zi în care evreii comemorau legămîntul făcut de Dumnezeu cu poporul lui Israel, pe Muntele Sinai, cînd Moise a primit „Tablele Legii”, cu cele zece porunci sau Decalogul. Dar tot atunci se împlineau – pentru ucenicii Domnului – 50 de ani de la Învierea Sa din morți. Cu prilejul sărbătorii evreiești, se adunase la templul din Ierusalim un număr mare de închinători din oraș și din împrejurimi, la care se adăugau și iudeii din „diaspora”, deci cei stabiliți în afara hotarelor Țării Sfinte, precum și „prozeliți”, adică păgîni convertiți la iudaism. Toți proveneau din întreg bazinul Mării Mediterane, din Asia Mică și din Orientul Apropiat, aproximativ 15 etnii și zone geografice pe care le enumără Sfântul Luca. Atît iudeii din diaspora, cît și prozeliții nu cunoșteau limba aramaică vorbită atunci în Ierusalim și Țara Sfîntă și în care a predicat și Mîntuitorul. Potrivit poruncii date de Mîntuitorul, în Ierusalim se găseau și cei 12 Apostoli, între care și Matia, cel ales în locul lui Iuda vânzătorul, stînd împreună într-o casă, probabil de frica iudeilor. Potrivit tradiției, era împreună cu ei și Sfînta Fecioară Maria.

De dimineață, în jurul orei 9 (sau în „ceasul al treilea” al iudeilor), fără de veste, un vuiet puternic, ca de

sufflare de vînt, a învăluit casa în care erau Apostolii și s-au arătat „limbi ca de foc” șezînd pe fiecare dintre ei, s-au umplut toți de Duhul Sfânt și au început să grăiască și în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi” (Fapte 2, 1-4). Se împlineau făgăduințele Mîntuitorului. Vuietul respectiv, ca și darul minunat care li s-a dat de sus Apostolilor, de a vorbi în limbile celor ce se găseau în Ierusalim, i-a uimit și i-a tulburat pe toți cei prezenți, încît unii considerau chiar că ar fi beți. Din acest motiv, a luat cuvîntul Sfîntul Apostol Petru, cel mai în vîrstă și cel mai apropiat de Mîntuitorul, ca să spulbere nedumerirea lor și ironia sau acuza unora, adeverind că toată minunea la care asistaseră nu era altceva decît împlinirea prorocirii lui Ioil cu privire la pogorîrea Duhului Sfânt (Ioil 3, 1-5). Această a fost prima predică „apostolică”. Iisus rostise prima predică în Nazaret, citind o profeție a lui Isaia despre El (cf. Luca 4, 16-30), iar Petru își începea predica în Ierusalim, pornind de la un text din prorocia lui Ioil, dar și din Psaltirea lui David, propovăduindu-L și făcîndu-L cunoscut tuturor pe Iisus Cel răstignit și înviat (Fapte 2, 14-36). În urma predicii, Sfîntul Apostol Petru le cere categoric celor ce-l ascultasera: „Pocățiți-vă și fiecare din voi să se boteze în numele lui Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre, și veți primi darul Sfîntului Duh” (Fapte 2, 38). Predica lui a avut

efectul dorit, pentru că în aceeași zi s-au botezat „ca la trei mii de suflete” (cf. Fapte 2, 41). Se întemeia astfel, în chip văzut, noua Biserică a lui Iisus Hristos, lua ființă prima comunitate creștină, fapt pentru care Ierusalimul este considerat „Maica tuturor Bisericilor”, căci aici își are începutul Biserica universală de mai tîrziu.

Să fim și noi asemenea primilor creștini din comunitatea din Ierusalim care stăruiau în rugăciune, în frîngerea pîinii și în ajutarea săracilor, lăudîndu-L pe Dumnezeu prin aceste fapte ale lor, prin „roadele” vieții lor cu adevărat creștine, vrednice de calitatea de „ucenic” al lui Hristos și de pîrtaș al harului Duhului Sfânt. În lumea atît de decăzută și înstrăinată de Dumnezeu în care trăim, să cerem harul Prea Sfîntului și de viață Făcătorului Duh ca să împace neamurile, să ne redea credința, să ne întărească nădejdea, să ne călăuzească spre Hristos, Cel care este Calea, Adevărul și Viața.

Să-L lăudăm și să-L cinștim și noi pe Dumnezeu-Duhul Sfânt printr-o rugăciune pe care l-a închinat-o Biserica: „Împărate ceresc, Mîngietorul, Duhul Adevărului, Care pretutindeni ești și toate le plinești: Visterul bunătăților și Dătătorul de viață, vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată întinăciunea și mîntuiește, Bunule, sufletele noastre”. Amin.

Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu

Sfîntul Ioan Iacob

Semnul Sfintei Cruci

*Semnul crucii este nouă
Scutul cel mîntuitor
Care depărtează răul
Și ne dă la toate spor.*

*Deci să facem cum se cade
Creștinescul nostru semn,
Căci vrăjmașii fug atunce
Ca de preacinstul lemn.*

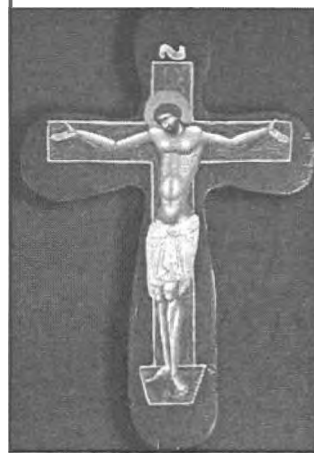
*Iar acei ce bat în cobză
Și pe cruce o îngînă,
Au sămînța necredinței
Și pecete rea la mînă!*

*N-au evlavie în suflet,
Nici rușine la obraz
Plecăciune nu pot face
Că-i „boierul pe grumaz”!*

*Domnul cerurile pleacă
Pentru neamul omenesc,
Iar la El să-și plece capul –
Mulți creștini nu se silesc.*

*El întinde sus pe cruce
Mîinile dumnezeiești,
Tu măcar a face „semnul”
Omule nu te silești.*

*El ne mîntuie creștine
Săvîrșindu-Se pe lemn,
Iară tu socoți rușine
Ca să faci al crucii semn!*

Proverbe educative și înțelepte

Vîntul umflă burdufurile goale, iar egoismul pe oameni fără de minte.

Cel ce cugetă la veșnicie cunoaște valoarea vieții.

Marea iubire, dacă nu este sinceră, naște ură mare.

Nu poate exista iubire față de Dumnezeu, dacă nu există față de aproapele.

Dreptate înseamnă să nu vatăm pe nimeni, nici pe tine însuși.

Libertate înseamnă să faci ceea ce este de folos pentru tine și nu vatămă pe celălalt.

Liber este acela care s-a eliberat de patimi.

Cel ce înoată în păcat se va îneca în necazuri.

Pe Dumnezeu să-L avem în minte și pe El să-L iubim.

Și, oriunde ne-am afla, să nu-L uităm.

Unde este disprețuită virtutea creștină, acolo vine degenerarea și distrugerea.

Muritorilor, să ne înfrîmăm patimile cît avem timp, ca să nu ne înfrîneze ele pe noi!

Om puternic este acela care se stăpînește pe sine însuși. Dacă toți oamenii și-ar fi făcut datoria, pămîntul ar fi devenit paradis.

Mare nenorocire este ca cei răi să stăpîneasă pe cei buni.

Geniul fără Dumnezeu se face pricină a mari catastrofe. Legile trebuie să păzească obiceiurile folositoare și să pedepsească pe infractori.

Conștiința este glasul lui Dumnezeu în noi.

Filosof este acela care cu adevărat îmbrățișează înțelepciunea lui Dumnezeu.

Cine-și irosește timpul, n-a cunoscut valoarea vieții.

Fericitul părinte Epifanie Theodoropoulos

Tabere și excursii pentru școlari români

Odată cu încheierea anului școlar și începerea vacanței de vară, a sosit și vremea taberelor. Cele mai multe tabere se țin în primele săptămâni ale vacanței. Astfel se întâmplă și în cazul școlărilor români.

Sîmbăta trecută, la 15 iunie au plecat într-o excursie în Elveția 15 copii ai școlilor românești din Ungaria. Cu excepția celor din Chitighaz, Giula și Micherechi (de unde au fost trimiși cîte doi elevi), fiecare școală românească a putut delega pentru acest drum cîte un elev, care sub îndrumarea învățătoarei *Maria Rocsin Bányai* vor petrece aproape 3 săptămîni în frumoasa țară din inima Alpilor. Inițiatorul acestei excursii a fost Autogovernarea pe Țară a Germanilor din Ungaria, care în colaborare cu Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria a făcut tot posibilul ca cîte 15 copii de naționalitate germană și română din țara noastră să petreacă o vacanță de neuitat în Elveția.

În perioada 20–25 iunie, 60 de copii din Darvas și Otlaca-Pustă vor petrece aproape o săptămînă în tabăra de copii de la Moneasa. Excursia tinerilor români este patronată de autogovernările românești din cele două localități.

Duminică, la 23 iunie începe, la Bătania, cea de-a XIII-a ediție a Taberei naționalităților din sudul Cîm-

piei, la care participă tineri români, sîrbi, țigani și maghiari. Tabăra de dansuri și cîntece populare va ține pînă în ziua de 28 iunie.

În perioada 24–30 iunie se organizează, la Giula, cea de-a cincea ediție a taberei de autocunoaștere. La manifestarea, care se realizează și de această dată din inițiativa ATRU, participă cei mai buni elevi la limba și literatura română din școlile noastre generale. Noutatea taberei din acest an va fi că tinerii se vor deplasa pentru 2 zile și în România, la Moneasa.

De la 1 iulie se vor ține tabere de dansuri populare la Chitighaz și Cenadul Unguresc. La întîlnirea deja tradițională de la Chitighaz, școlarii vor putea învăța dansuri românești și ungurești de la cunoscuții dansatori Ana și Gheorghe Buha, respectiv de la coregrafi din Seghedin.

La Cenadul Unguresc se va organiza pentru prima oară tabăra folclorică, unde pe lîngă dansuri populare românești și ungurești, tinerii vor putea învăța și pașii elementari ai dansurilor sîrbești și țigănești.

- iova -

Zeii și zeițe

În mitologia greacă și romană existau aproape aceiași zei și aceeași zeițe, purtînd însă nume diferite. Care dintre următoarele divinități figurează în mitologia greacă?

Hermes	~	Mercurius
Venus	~	Afrodită
Minerva	~	Atena
Neptun	~	Poseidon
Eros	~	Cupido
Zeus	~	Iupiter
Iunona	~	Hera

L. B.

Dezlegare:

Hermes, Afrodită, Atena, Poseidon, Eros, Zeus, Hera

Comunicarea, de la origini la Internet

Cum arătau primele cărți? Cum se face un ziar? Cine a inventat radioul? Cînd a apărut televiziunea? Ce înseamnă multimedia? Ce este realitatea virtuală? Care vor fi mijloacele de comunicare mîine?

Dragi tineri, pînă la sfîrșitul acestui serial veți primi răspunsuri la toate aceste întrebări și veți afla cîteva date uimitoare din istoria comunicării.

Comunicarea și mijloacele de comunicare

În fiecare zi, în fiecare moment, ființele comunică între ele, adică fac schimb de informații. Pentru aceasta, oamenii folosesc diferite mijloace, unele dintre ele numite „mijloace de comunicare în masă” sau „mass-media”.

Comunicarea face posibilă coexistența oamenilor. Salutul sau un gest prietenesc sînt forme simple de a stabili un contact cu ceilalți. Comunicarea directă între oameni este realizată prin intermediul cuvintelor sau al gesturilor. Dar, pentru a face un schimb de idei sau pentru a împărtăși cunoștințe cu persoane aflate departe, e nevoie de mijloacele cu ajutorul cărora să se transmită informațiile la distanță: acestea sînt mijloacele de comunicare în masă sau mass-media.

A comunica și a informa

Comunicarea, informarea și mijloacele de comunicare depind unele de altele. Acești termeni au sensuri diferite în funcție de domeniile care au drept scop comunicarea informației. Pentru ziarist, informația este expunerea unor fapte la care a asistat sau pe care le-a putut verifica. Pentru el, o informație bună trebuie să fie adevărată, nouă, inedită și surprinzătoare. Mijloacele de comunicare sînt diferitele suporturi pe care ziaristii le folosesc ca să transmită informația (ziare, radio, televiziune etc.). Pentru inginerul din domeniul telecomunicațiilor, informația este un semnal

transmis unui destinatar prin mijloace tehnice. Inginerul numește comunicare totalitatea operațiilor de prelucrare, de transmitere și recepționare a mesajului. Pentru cei din domeniul publicității, comunicarea are drept scop cucerirea și influențarea consumatorului prin mesaje atrăgătoare. În funcție de clientul care trebuie convins, sînt folosite diferite mijloace de comunicare. Pentru specialiștii din științele umane, comunica-

Astăzi, un eveniment poate fi transmis în lumea întreagă chiar în momentul în care se produce

rea este un mijloc folosit de oameni pentru a stabili contacte între ei, pentru a crea și a întreține legături între membrii unui grup. Mass-media extind aceste legături la întreaga societate, iar telecomunicațiile sînt un mijloc de coexistență la distanță.

Prelucrarea și difuzarea informației

Este greu să comunicăm marelui public anumite evenimente, de exemplu descoperirea unei noi molecule chimice. De aceea, este nevoie ca anumite persoane să se ocupe de prelucrarea acestor informații, astfel încît un număr cît mai mare de oameni să poată afla.

Acesta este rolul profesoriilor și al ziariștilor: ei prezintă informațiile și le structurează dînd prioritate celor mai importante și mai interesante, în funcție de publicul cărui i se adresează. Odată informația prelucrată, aceasta trebuie să fie difuzată publicului interesat. Distanța frînează considerabil comunicarea. De aceea, de-a lungul secolelor, oamenii au inventat diferite moduri de a transmite informațiile. Astfel, pentru a comunica, ei pot vorbi (față în față, la telefon, la radio), pot scrie cărți sau articole în ziar, pot face fotografii, pot

filma, trimite scrisori prin poștă, prin fax, prin rețeaua Internet etc. Diversitatea mijloacelor de comunicare face posibilă exprimarea unor puncte de vedere diferite despre același eveniment.

Comunicarea astăzi

Astăzi, putem transmite și primi informații imediat, oriunde în lume. Datorită acestei rapidități, verificarea informațiilor devine din ce în ce mai dificilă, atît pentru ziariști, cît și pentru public. Comunicarea este indispensabilă, dar trebuie să comparăm și să privim cu un ochi critic toate informațiile care ne parvin.

(Larousse)

Datorită noilor tehnologii, putem obține imagini tridimensionale

Premiera tinerilor actori de la „Bălcescu”

Începînd din luna februarie, din inițiativa și cu sprijinul financiar al Uniunii Culturale a Românilor din Unagria la Liceul N. Bălcescu, cu ajutorul și sub îndrumarea regizorului Eugen Țugulea din Oradea s-au „născut” mici actori. De atunci, în fiecare săptămînă s-au ținut cu însuflețire mai mare sau mai mică repetiții, la care tinerii „actori” au devenit din ce în ce mai degajați, mai ales după ce l-au cunoscut tot mai bine pe profesorul lor. Dar cîteodată s-au făcut și de rușine, cînd în timpul repetițiilor nu știau textul sau nu erau bine pregătiți. Dar toate aceste probe, care nu au fost întotdeauna ușoare, acum și-au adus roadele.

Pe data de 6 iunie, la sediul Auto-guvernării minoritare românești din Aletea, acest grup de elevi a prezentat două piese de I. L. Caragiale, fiind anul omagial al acestui mare scriitor. Această premieră a fost prima ocazie cînd artiștii amatori au jucat în fața publicului. Emoțiile au fost foarte mari, dar după ce au făcut cunoștință cu locul, și după o mică plimbare, cu toții s-au liniștit. Mai ales cînd au venit și spectatorii, care au fost mai ales pensionari care au dovedit simpatie pentru grupul nostru și interes pentru teatru. A sosit și momentul cînd „actorii” trebuiau să intre pe scenă, unde au dispărut toate emoțiile. Atunci interpreții s-au contopit cu personajele pe care trebuiau să le interpreteze. Prima piesă, „Un pedagog de școală nouă”, nici nu era prea greu de realizat, fiindcă și personajele piesei sînt elevi, precum tinerii noștri actori. Și acțiunea celeilalte piese „Five o'clock” a fost ușoară, putînd fi bine interpretată, fiind vorba despre tineri îndrăgostiți, geloși. Dar sperăm că fetele noastre, după ce și-au schimbat costumele, în viața adevărată nu se ceartă pentru nici un băiat.

În afară de piesele amintite, aletenii au avut posibilitatea să asculte două poezii. Eleva Anamaria Iliescu a recitat „Moartea căprioarei” de N. Labiș, iar actorul Eugen Țugulea a tălmăcit „Scrisoarea III” de Mihai Eminescu.

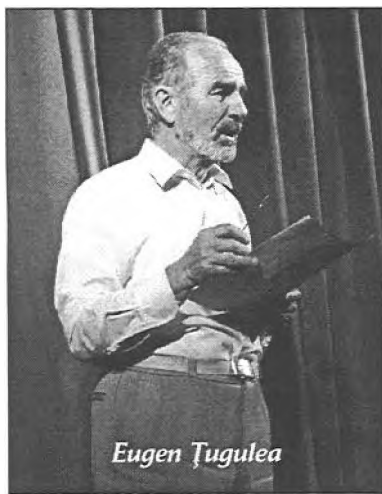
La sfîrșitul spectacolului, elevii s-au putut bucura de aplauze călduroase. Atunci au simțit și ei că nu au lucrat degeaba... Deci debutul a reușit foarte bine, dar ziua următoare a adus o altă evoluție emoționantă și dificilă: colegii noștri urmau să joace în fața altui public. De ce a fost și mai greu? Fiindcă spectatorii au fost chiar profesorii și colegii lor, întruniți în sala festivă a Centrului Cultural. Nu era totuna pentru interpreți, ce impresii vor avea despre ei. Dar actorii noștri au rezolvat totul bine și au dovedit că munca celor trei luni n-a fost zadarnică. De acum va urma pentru ei vacanța, dar în septembrie se vor întîlni din nou și vor continua acolo unde au terminat acum.

Ne dorim ca „actorii noștri” să ajungă în cît mai multe localități românești, prezentînd cît mai multe piese din literatura română. Le urăm tot mai multe succese.

Andreea Gurzău

Cortina s-a ridicat și spectacolul a început

Cu o zi mai tîrziu, vineri, la 7 iunie, în sfîrșit am văzut spectacolul mult așteptat. Precum am citit și în articolul scris de Andreea Gur-

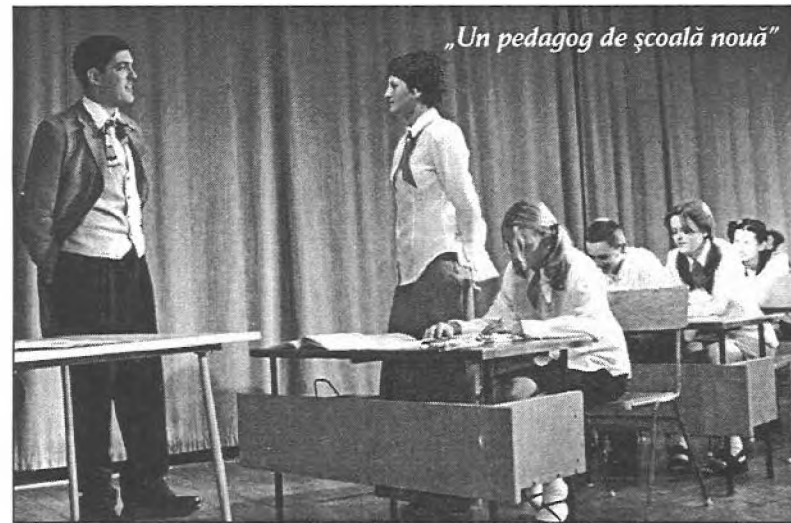
Eugen Țugulea

zău, grupul liceenilor români atrași de teatru a prezentat în anturajul propriu piesele „Five o'clock” și „Un pedagog de școală nouă” de Ion Luca Caragiale.

Regizorul și actorul Eugen Țugulea a rostit primele cuvinte, prezentînd cercul de teatru și piesa, iar eleva Anamaria Iliescu a recitat și aici, precum și la Aletea, „Moartea căprioarei” de N. Labiș. Apoi a urmat spectacolul așteptat și de profesori, dar cel mai mult de înșiși colegii „actorilor”. Pentru ei, în afară de interpretarea cît mai bună a rolurilor, a fost o mare provocare să stea în fața acestui public deosebit. Dar emoțiile s-au dovedit zadarnice. Hohotele de rîs și aplauzele au dovedit că spectatorii s-au delectat de jocul colegilor.

Care a fost impresia interpreților despre debut?

„Deoarece acum am jucat pentru prima dată într-un spectacol, am avut mari emoții. Dar cînd am ajuns pe scenă, ne-am liniștit și ne-am jucat rolul.”

„Un pedagog de școală nouă”

„A fost foarte emoționant să simți puțin cum este să fii actor.”

„Sîntem mulțumiți, pentru că s-a realizat ceea ce ne-am propus.”

„Cred că am avut mare succes în fața colegilor, pentru că mai mulți

ne-au spus că din toamnă vreau să participe și ei la teatrul nostru mic.”

„Domnul Țugulea a fost foarte înțelegător cu noi. De multe ori în timpul repetițiilor i-am pus răbdarea la încercare.”

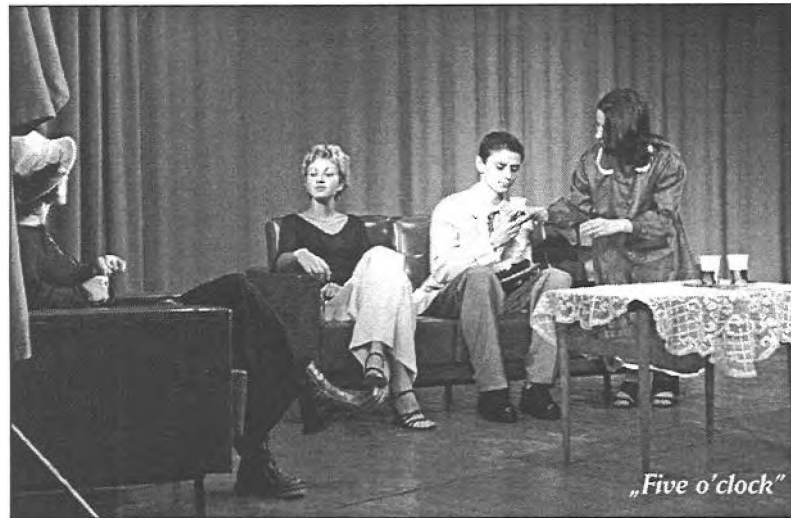
Care este părerea actorului Țugulea despre spectacol?

— În bună măsură sînt mulțumit de ei, dar trebuie să vă amintesc că eu niciodată nu sînt într-adevăr mulțumit, mai ales în ce mă privește pe mine. Munca copiilor a fost bună. Le-am cerut să se dăruie și ei au făcut-o. Nu a fost deloc ușor să realizăm această reprezentație, pentru că mulți dintre ei au avut și alte preocupări. Unii nu înțelegeau cîteva cuvinte sau noțiuni, ceea ce însemna un mare obstacol. Dar ne-am oprit, am explicat și am luat-o din nou. Uneori n-au fost capabili să se concentreze sau au fost bol-

cii”. În afară de asta, aș vrea să se realizeze „Nota zero la purtare” de Octavian Sava și Virgil Stoenescu, bineînțeles, o variantă prescurtată pentru elevi. Voi încerca să fac o selecție și încerc să fie stimulați și alți copii. Sînt convins că din toamnă probele vor merge mai bine, pentru că vine timpul mai rece și tinerii vor sta mai mult înăuntru. Probabil succesul de azi o să-i stimuleze și mai mult în viitor.

Bineînțeles, la bunul mers al programului a contribuit mult și Vera Gurzău, profesoara Liceului românesc. Ea a fost cea care a ajutat copiii în afara probelor, în memorarea textului, în însușirea cît mai potrivită a rolului. Profesoara Gurzău ne-a declarat că cele mai multe probleme le aveau cu organizarea repetițiilor.

— La început lucrurile au mers mai greu, nu prea am progresat: nu

„Five o'clock”

navi, ceea ce ne-a împiedicat din nou. Probabil erau și obosiți, pentru că probele s-au ținut după-masă, după cursuri. Sînt dintre ei cîțiva care au fost puțin mai dotați decît ceilalți, dar pot să zică că toți și-au împlinit rolul.

s-a putut stabili termenul potrivit pentru probe, pentru că mulți dintre elevi au ore particulare sau cei de la cămin au meditații. În ceea ce privește pregătirea, pot să zică că au avut roluri scurte, totuși au depus eforturi mari. Bineînțeles, nu am putut da fiecărui elev rol principal, din cauza aceasta s-au iscat niște probleme cu două elevi. Dar sper că din septembrie și ele vor reveni, respectiv contăm și pe alți tineri interesați. Îi așteptăm cu mult drag.

Rita Păcaș

Membrii cercului de teatru:

- Alex Iliescu (cl. 8)
- Adelina Petcu (cl. 9/A)
- Cristian Oros (cl. 9/A)
- Eduard Silaghi (cl. 9/A)
- Simona Fărăgău (cl. 9/B)
- Maria Cozma (cl. 9/B)
- Renata Dalai (cl. 10/A)
- Gheorghe Cozma (cl. 10/A)
- Beniamin Pap (cl. 10/A)
- Alexandra Rujă (cl. 10/A)
- Anita Deák (cl. 10/B)
- Tünde Tímár (cl. 10/B)
- Anamaria Iliescu (cl. 11/A)

„Duceți cu voi dragostea limbii materne”

La sfârșitul săptămânii trecute s-au desfășurat serbările de rămas bun în cele mai multe școli generale din Ungaria, astfel și în cele românești. Precum am amintit și în numărul tre-

celegi 28 de copii. Fiind acest efectiv de clasă mai mare, elevii au fost împărțiți în două grupe. Diriginții celor două clase au fost *Maria Boca Cozma* și *Dumitru Bóka*.

reții. Începe prima iubire sau prima gelozie. Vă rog, folosiți-vă de cunoștințele, de deprinderile însușite în acești opt ani. Duceți cu voi amintirile clipelor frumoase, atmosfera plăcută a excursiilor, a concursurilor. Duceți cu voi dragostea limbii materne, a satului natal, fiți mândri de identitatea voastră. Oriunde ați ajunge în viață, oricât de sus ați pluti pe aripile visului, nu uitați niciodată să vă întoarceți la cuiburile voastre. Nu vă rupeți rădăcinile.”

Programul elevilor din clasa a opta a constat din poezii și cîntece, prin care tinerii și-au exprimat sentimentele dureroase ale primei despărțiri. La sfârșitul programului absolvenților a luat cuvîntul și diriginta *Maria Boca Cozma*. Emoționată și luptîndu-se cu lacrimile și-a luat rămas bun de la învățăceii ei iubiți, care au crescut în ultimii patru ani sub „aripile” ei.

În timpul programului a

cut a Foi românești, în școlile noastre și-au terminat studiile 104 copii.

În după-masa zilei de vineri, la 14 iunie, am participat la serbarea elevilor din Micherechi. În acest an și-au luat rămas bun de la școală, de la profesori și

Serbarea a început în mod tradițional prin cuvintele de deschidere, dar în același timp de despărțire, ale directoarei *Aurica Hoțopan*. Doamna directoare s-a adresat elevilor cu următoarele cuvinte: „Din toamnă începe etapa tine-

„Amintirile plăcute să nu le uitați, iar cele rele să vă fie de învățătură”

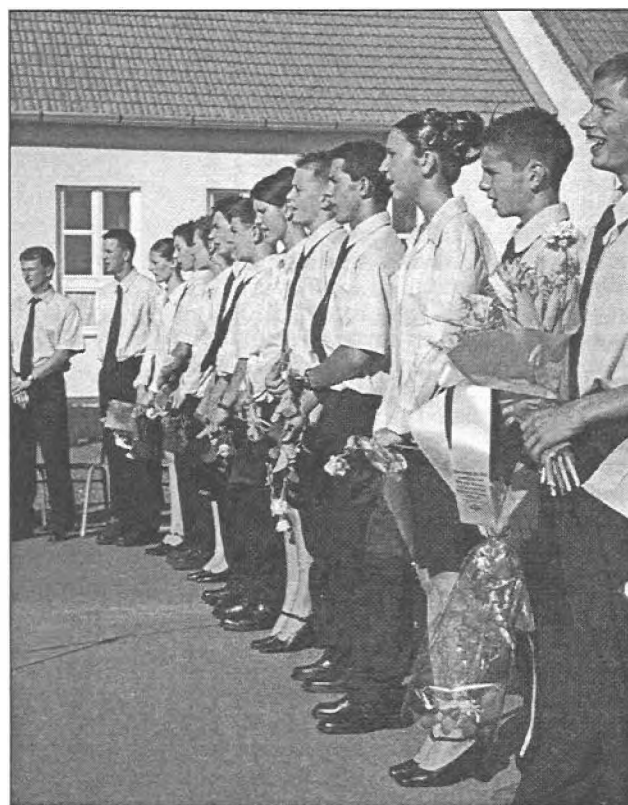
La 15 iunie a avut loc și la Apatu serbarea de rămas bun a absolvenților școlii generale. În această școală și-au luat rămas bun nu numai cei opt elevi ai clasei a opta, ci și dirigintele lor *Vmirjânszki József*, care după 45 de ani de activitate a ieșit la pensie. Primele cuvinte de despărțire le-a rostit directoarea *Vad Erzsébet*: „Auzind sunetul ultimului clopoțel, ne-au copleșit emoțiile. În ziua de azi sărbătorim trei evenimente: sfârșitul anului școlar, despărțirea absolvenților și ieșirea la pensie a profesorului *Vmirjânszki*.

Absolvenții au ajuns la o etapă a vieții cînd se introduce în certificat: și-a terminat primele studii, studiile generale. Treptat - treptat

deveniți responsabili pentru tot ceea ce faceți. Amintirile plăcute să nu le uitați, iar cele rele să vă fie de învățătură.” Directoarea le-a mai dorit mult succes atît în viața personală, cît și în cea profesională. Iar profesorului *Vmirjânszki* i-a mulțumit activitatea rodnică prin care a îmbogățit multe generații cu cunoștințe de geografie și biologie.

Bineînțeles, numărul mic al elevilor a imprumutat festivității un caracter intim, familiar, de care absolvenții, își vor aminti cu dragoste și mulțumire.

R. P. – Foto A. Papp

felicitat absolvenții și primarul *dr. Gheorghe Ruja*, care la fel le-a urât mult succes în viață și dăruind elevelor *Maria Petrușan*, *Zita Cozma*, *Ildikó Rocsin*, *Noemi Marc* un premiu în bani din partea autoguvernării locale. Un gest asemănător l-a făcut și Asociația Românilor din Micherechi, apreciind și de data aceasta copiii activi la programele culturale, sportive și în păstrarea tradițiilor. În acest an premiile asociației le-au primit-o *Anita Berényi*, *Attila Bodnár*, *Ioan Ruja* și *Vasile Petrușan*.

În cadrul serbării am mai aflat că dintre cei 28 de absolvenți, 21 își vor continua studiile la Liceul Nicolae Bălcescu din Giula și numai 7 la alte școli medii.

După festivitate am întrebat diriginții despre amintirile care vor rămîne în urma acestor patru ani.

Maria Boca Cozma (clasa 8/A): – Pentru mine au

fost 14 copii minunați, curioși, sîngurcioși. Bineînțeles, cîteodată s-au ivit și niște probleme – niciodată nu prea grave –, dar am rezolvat totul cu ajutorul părinților. Acești părinți au fost totdeauna alături de mine. Elevii mei au fost binecrescuți, pentru că mulți dintre ei vin din familii creștine.

Dumitru Bóka (clasa 8/B): – Cînd am preluat acești copii (9 băieți și 5 fete) în clasa a 5-a au fost foarte vioi. Pot să spun că în timpul acestor patru ani am fost mulțumit cu rezultatele lor. Au fost talentați și cu capacități bune. Normal că și la ei perioada adolescenței a adus anumite schimbări, mai ales în sînguință și la învățătură. Oricînd m-am putut baza pe ei, atît la concursuri de studiu, cît și la acțiunile culturale sau sportive. S-a realizat o strînsă legătură între elevi și profesori.

Rita Păcaș – Foto: A. Papp

Legea statutului – din nou la ordinea zilei

În ultima vreme, mai ales în campania electorală, precum și în timpul alegerilor, legea statutului a figurat destul de des la ordinea zilei, referindu-mă la cele două mari curente politice, și de o parte, și de alta. Un lucru însă a fost cert de la început: Partidul Socialist Maghiar (MSZP), pe vremea aceea încă în opoziție, a declarat că intenționează să păstreze din programul fostului guvern Orbán tot ce consideră drept bun, acceptabil sau demn de a fi chiar dezvoltat. În ce privește Legea statutului, e vorba despre și mai mult. MSZP, încă în opoziție, a votat în Parlament pentru adoptarea ei, însă nu fără să-și exprime rezervele serioase față de prevederile și lipsurile evidente ale acesteia.

Acuma, ajuns la putere în coaliție cu Uniunea Liberilor Democrați (SZDSZ), Partidul Socialist consideră drept datoria lui de a proceda la corectarea legii statutului, și a o conorda în strictă conformitate cu interesele adevărate ale Ungariei și ale țărilor învecinate.

Nu pe baze naționaliste extremiste, uneori chiar iredentiste, ci respectând, în afară de interese, și principiul stricte reciprocității.

Despre lipsurile legii în cauză știm cu toții. Chiar dacă președinții Mádl Ferenc și Ion Iliescu acum vreo două săptămîni la Bled (Slovenia) s-au declarat mulțumiți de felul îndeplinirii fără dificultăți a legii, în politică, ca în situația naturală din teatru, asta se numește distribuție (de roluri). Fiindcă în același timp, participînd la o altă conferință europeană la Viena, primul ministru Adrian Năstase, la rîndul său, a declarat tocmai contrariul și anume că a sosit timpul ca legea statutului, votată în iunie anul trecut,

să fie revizuită din partea maghiară și că declarația de înțelegere, respectiv pactul Orbán-Năstase, care a fost semnat la 22 decembrie 2001, n-a fost altceva decît o soluție intermediară.

Se mai cunoaște și o declarație semnată de către Uniunea Democratică a Maghiarilor din România (RMDSZ), conform căreia nu trebuie să se schimbe nici legea, nici pactul. Păcat că Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU) nu s-a pronunțat defel (nu de dragul diversității, ci pentru a se dovedi și ea la curent în probleme de ordin și importanță vitală și pentru noi, românii din Ungaria. Dar noi, ca de obicei, rămînem mereu la periferia periferiilor.

Dacă respectul și politețea cuvenită față de înalții noștri oameni de stat nu m-ar opri, aș putea să mă întreb, cine nu spune adevărul? N-o fac! Fac însă abstracție de văicăreala opoziției de acuma, care îi reproșează premierului Medgyessy Péter că se declară drept primul ministru a zece milioane de unguri, și răspunzător pentru soarta a cincisprezece milioane, treabă absolut corectă și legală, mai ales față de poziția lui Antall József (1990-1994) și cea a lui Orbán Viktor (1998-2002), amîndoi abuzînd de ceea ce poate fi normal, declarîndu-se premieri pentru cincisprezece milioane de unguri. Cunoșcînd ceva din diplomație și politică, oricum aș suci-o, asta se numește în toată lumea amestec în afacerile interne ale altor state suverane. Cu atît mai grav, dacă acest lucru se înîmplă cu țările vecine.

Repet, MSZP a votat legea statutului, considerînd că este vorba despre o cauză de importanță națională. Are însă obiecții. Și

în această privință, poziția exprimată de prim-ministrul Năstase la Viena nu este prea diferită de cea a guvernului Medgyessy. Deci, asta va fi esența în procesul de revizuire a legii, cît și a pactului amintit, care nu obligă pe nimeni la nimic, mai ales că a fost semnat încă înainte ca propriul subiect să intre în vigoare. Cititorul poate va ierta explicația unui cunoscător: ca gen de act oficial, e cu totul neobișnuit în practica internațională.

Opoziția actuală, în afară de lamentații, mai ridică și alte probleme. De exemplu: de ce e necesară revizuirea legii statutului? Opoziția consideră asta drept act inoportun, un mod de a nu respecta realizările de pînă acum. Dar să nu ne lăsăm amăgiți! Revizuirea legii ar fi fost necesară și în cazul că nu MSZP ar fi partid guvernamental. Căci însăși legea cuprinde obligația modificărilor după o jumătate de an după intrarea în vigoare (30 iunie 2002). Acuma, ne vîităm sau nu, altă soluție legală, contractuală, nu există.

Textul legii trebuie să fie rafinat. E necesar ca prevederile ei să ia în considerație și părerea celorlalți țări implicate. Nu e vorba despre alegerea modalităților identității, căci există norme internaționale, europene în vigoare. Problema principală o constituie ajutorul economic și menținerea identității naționale pe pămîntul natal.

Dar acest ajutor nu poate fi unilateral și nu poate fi lipsit de contribuția eficientă a țărilor-mamă. Deci, legea trebuie regîndită în toată complexitatea ei.

Și dacă mă gîndesc că în vara acestui an va avea loc vizita oficială a premierului Medgyessy la București, iar în toamnă urmează tot acolo, întîlnirea oficială a președinților, atunci nu-i invidiez pe cei care pregătesc, și de o parte, și de alta, dosarele tratativelor la înalt nivel, în special cel al șefilor de guvern. Ar fi fost util ca în aceste dosare să fi fost cuprinsă și părerea, poziția noastră, a românilor din Ungaria.

Al. Ardelean

La Budapesta, sărbătorirea Zilei Eroilor Neamului

Ziua Înălțării Domnului și Ziua Eroilor Neamului, sărbătorită joia trecută, la 13 iunie, de întreaga lume ortodoxă, la Budapesta a fost marcată printr-o liturghie săvîrșită la Capela Ortodoxă Română cu hramul Sfîntul Ioan Botezătorul din capitala ungară, de către un sobor de preoți în frunte cu PS Sofronie, episcop al Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, urmată apoi de o slujbă de pomenire a eroilor neamului, săvîrșită la parcela eroilor români căzuți în luptele pentru apărarea Budapestei la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, unde-și dorm somnul de

veci peste 170 de eroi români cunoscuți și necunoscuți. Pe troița ridicată pe această parcelă se poate citi, în limbile română și maghiară, următorul text: „Oameni buni, spuneți generațiilor viitoare că noi, ostași români, am făcut suprema jertfă pe cîmpurile de bătălie ale Ungariei în lupta împotriva fascismului european, pentru pacea și buna înțelegere dintre popoarele noastre”. Ambasadorul României la Budapesta Călin Fabian a depus o coroană de flori la Monumentul Eroilor aflat în parcela eroilor români din Cimitirul Central al capitalei ungare.

(Rador)

Zece ani, sub semnul prieteniei

Titlul de mai sus ar putea să fie lozinca sub care s-au dezvoltat în ultimii ani relațiile de înfrățire dintre Apateu și Vașcău, din România. În fiecare an se vizitează reciproc locuitori și conducători din cele două localități, anual fac turneu reciproc echipe culturale și sportive. Recent, a vizitat Apateul o delegație din Vașcău, condusă de primarul Vasile Iacob. Dar de această dată au adus și un cadou de preț: o tablă din marmură, cu un text jubiliar și o inscripție bilingvă care simbolizează prietenia de zece ani dintre cele două localități.

Cealaltă localitate înfrățită este Cheresigul, satul de la partea cealaltă a frontierei, cu care de cinci ani s-au stabilit relații de înfrățire. În fiecare an se orga-

nizează întîlniri la Turnul Ciung din hotarul celor două localități. Din cauza timpului ploios, în acest an întîlnirea de la poalele turnului nu s-a ținut, în schimb delegația din România a vizitat Apateul. La festivitate a luat parte și Traian Cresa, președintele Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria și dr. Matolcsi Lajos, vicepreședintele adunării generale a județului Hajdú-Bihar. Dimineața a fost rezervată programelor culturale, iar după masa comună „înfrățirea” a continuat pe terenul sportiv. Dar oaspeții au vizitat și biserica ortodoxă, fiind călăuziți de părintele Origen Sabău. În încheiere, oaspeții au adresat o invitație primarului Dani Imre, așteptîndu-i pe apateni în România.

V. J.

Subvenții pentru biblioteci

Bibliotecile din orașele Aletea, Bătania și Leta Mare au obținut în aceste zile din partea Ministerului Culturii, pe bază de concurs, câte 250 de mii de forinți pen-

tru completarea mobilierului din sala de lectură. Biblioteca din Giula cu filială românească a primit tot pe această cale 122 de mii de forinți.

-ștf-

Creația lui *Ion Țuculescu* se vădește a fi una dintre cele mai complexe și totodată mai neobișnuite în peisajul artistic românesc. Complexitatea ei rezultă din chiar complexitatea demersului creator, din drumul pe care artistul îl parcurge în constituirea operei sale și, desigur, a mesajului său, iar neobișnuitul din împrejurarea că Ion Țuculescu se manifestă ca un artist profesionist, deplin stăpîn pe mijloacele sale de creație, fără ca totuși să fi urmat vreodată cursurile unei academii de artă.

Cu toate acestea Țuculescu nu este un artist autodidact în sensul obișnuit al cuvîntului și nici un artist „naiv”. Avînd în vedere această situație puțin obișnuită, cercetătorul se poate întreba, cu bună îndreptățire, care anume sînt sursele stilistice ale artei lui Ion Țuculescu, ori temelia pe

Un expresionist întîrziat

Ion Țuculescu (1910–1962)

Portretul bunicului

Interior țărănesc

Fecioră cu Pruncul

Peisaj de țară

care, în absența unei formații academice, pictorul și-a putut construi propriul stil și propria viziune?

Răspunsul la această întrebare pare a fi simplu: *stilurile moderne* pe care experiența de muzeu i le va fi oferit drept exemplu, precum și *sintezele individuale* datorate creatorilor cu a căror operă Țuculescu se va fi aflat într-un proces de comunicare fertilă. Altfel spus, temelia propriilor formulări stilistice și-o va fi construit

prin frecventarea creațiilor acelor maeștri pe care, citîndu-i în interviurile și-n însemnările sale, îi considera drept „dascăli” ai săi.

În concluzie, vom afirma că în cursul „școlarității” sale la acea ideală „academie de artă” pe care a urmat-o în deplină singurătate, însă nu ca autodidact, ci recunoscîndu-se – prin efortul creator depus în acei ani – discipol al marilor maeștri ai artei europene și românești, Țuculescu a optat de la bun început pentru *soluțiile plastice de extracție expresionistă*, care sînt legate de ansamblul creației sale printr-o admirabilă continuitate.

Fetița

Ion Țuculescu – Date biografice

1910 – la 19 mai se naște, la Craiova, Ion Țuculescu, fiul lui Ioan și al Verginicăi Țuculescu.

1923 – asistă în atelierul lui Eustatiu Stoenescu din Craiova la ședința de poză a lui C. D. Fortunescu.

1928 – se înscrie la Facultatea de științe naturale din București.

1929 – se înscrie la Facultatea de medicină din București, urmînd, concomitent, cursurile celor două facultăți.

1930 – călătorie în Grecia împreună cu Gala Galaction și fiicele acestuia.

1935 – 5 mai, se căsătorește la Craiova cu Maria Fotiadă.

1936 – își încheie studiile la Facultatea de științe naturale și este numit profesor la seminarul teologic de la mănăstirea Cernica, unde predă timp de un an.

1939 – își încheie studiile la Facultatea de medicină cu mențiunea Magna cum laude.

1943 – este trimis pe front, în calitate de medic.

1950 – activează la Academia Română în calitate de cercetător științific.

1961 – Se îmbolnăvește brusc.

1962 – În ziua de 27 aprilie pictează ultimul tablou. Moare la 27 iulie în vîrsta de 52 de ani, la București. Este înmormîntat în cimitirul mănăstirii Cernica.

Din povestirile lui Teodor Șimonca

Popa cel rîmîn și cel ungur

O fost doi popi înt-on sat. Că-n care sat, nu știu, numa și io am auzit din alți. Unu iera popă unguresc, unu popă rîmînesc. Popa cel ungur zice că cel rîmîn:

— Mă — zice —, dăm mult sîntem uărlaci laolaltă, bem, mîncăm, ne petrece. Da(!) dă religie nici odată n-am vorbit.

— Ah! — zice — în așe loc nu să vorbește — zice popa cel rîmîn — nu să vorbește la birt, la căfană, la petrecere d-aște nu! Dă religie să vorbește acasă, și nu ne zăvărlește nime, și nici nu ne aude nime. Amu aice ce-i vorbi?

— D-apu barem aceie să știm că care religie-i mai tare, ... că io cu capu mneui tă' gîndesc și nu mă poci dăzbate, c-a voastă religie-i mai tare, uă a noastră?!

Zice popa cel rîmîn:

— A noastră-i mai tare!

— Pîntru ce?

— Pîntru aceie — zice —, că voi dî la Szent István Király sîntet creștinat, d-apu noi sîntem cu cinci sute dă ani nainte voastă.

— D-apui — zice unguru —, baidam facem o probă! Acar pune tu trii întrebări, acar io să pun trii întrebări, și care a pute să deie răspuns, acela a fi mai tare religie, a lu' acela. Că a-ntreba-i ușor, numa a dăzlega-i mai greu.

Zice popa cel rîmînesc:

— Bine, — zice.

— Și io numa așe-oi crede, — zice popa cel unguresc, — dacă io-i pune întrebare. Numa(!) nu cu voarba, numa cu arîtat, ca mutu. Muște.

— Da? — zice. — Bine! Și-n ce ne prîndem?

— D-apoi — zice —, uită, în trii ani dă zile în dai zece iuguri dă pămînt să le folosăsc, și dacă nu-i ... pute răspunde, atunci io trăbuie să-ț dau ugan p-atîta vreme zece iuguri să le folosăști tu.

Zice popa cel rîmînesc:

— Bine.

— Trii luni dă zile îț dau să te gîndești ce te-oi întreba.

— Bine.

— Acasă la tine oi mere și te-oi întreba.

Cînd îi la trii luni, să duce popa... Dă' pînă n-o mîrs popa rîmîn, iera-ngîndurat că ce la-ntreba, că ce-a fi aceie... Zi pă ză cum s-apropie vreme, amu numa ca și cum l-ar fi spînzurat, așe iera dă-ngîndurat... Amu nici mîncare, nici hodină n-ave, nici nimica nu pute...

Zice dî l-o vreme preuteasa:

— Părinte — zice —, nu știu ce gînduri ai? Doară n-ai spart tare uală indeva ș-amu trebuie să plătești.

— Hei — zice — mai bine aș fi spartă zece uale dîci' să fi-i făcut ce-am făcut.

— Apu — zice —, iac-atunci ș-atunci, amu-s trii luni a fi mîne-poimîne, am fost cu popa cel

unguresc iac-acolo și iacă dă ce am vorbit. Că iel m-a pune trii întrebări muște, și dac-oi pute să răspund, atunci io capăt zece iuguri dă pămînt dî la iel pă zece ani, și dacă nu, io trabă să dau zece iuguri pă zece ani să le folosăsc iel.

— D-apu așe dă prost ai fost tu, măi! Mutu vorbește, da' tă' nu-nțaleji(!) ca și cu voarba.

— D-apui — zice —, gîndesc io — zice —, c-așe-o fi, că io-i bucta.

Sclujnica spăla vasele. Zice sclujnica:

— Dacă dumneta-i mînrui, cinci în dai mie să folosăsc dîn acele zece iuguri dî la popa unguresc, și cinci dumneta-i folosî. Numa io dau răspuns. Dumneta ti face beteag, mi face-o scrisoare, bunăuară ca asta (arată o hîrtie de pe masă) eu să răspund pîntru dumneta.

— Bine, da' cum îi ști?

— N-ave dumneta grije, numa așe-a fi.

Cînd o fost la vreme să vie popa cel unguresc, aiesta s-o culcat în pat și n-oapu vine popa cel unguresc.

— Jó napot kívánok.

— Jó napot. — sclujnica. — Kit tetszik keresni?

— A tisztelendő urat.

— Ával nem lebet beszélni.

— Miért?

— Beteg, és nem szabad neki beszélni. Tudom mirül van mán szó. Maga — zice —, az aki fogadást tett az én gazdámmal.

— Igen.

— Na jó.

Așe bugăt și dăstul că... — apu spun rîmînește mai dăparte.

— Haida — zice —, aice-nlontru.

— Îl teamă sclujnica la ie în sobă.

— No —, zice popa cel unguresc —, stai acolo dă trii pași.

O stat dă trii pași fata, popa cel unguresc o arîtat sus cu jejetu (arată și povestitorul), ie o arîtat jos. O arîtat așe cu jejetu, ie o arîtat cu doauă jejete. O arîtat popa cu palma, ie o arîtat cu pumnul.

— Tare-i bine!

O felelit bine fata.

No, dăloc să face-o scrisoare:

„Am terdut, m-ai mînrui, batăr numa sclujnica-o fost, d-apu dacă tu ai fi foastă, și mai bine iera doară. Da' nu poate fi mai bine. Amu cred că religie voastă-i mai tare c-a me.” Să duce.

Mere fata cu scrisoare:

— Iaca, domnule! Vez-o? Dumneta-i mînrui!

— Da?! — dăloc sere dîn pat. — Mărs-o?

— S-o dus.

— No, bine că s-o dus. Ș-apu ce-o-ntrebat?

— D-apu ce-o-ntrebat: o zîs că dacă iel moare, mere în cer (arată cu degetul spre cer), io-am zîs că meri dracului în pămînt, (arată-n jos).

— Ș-apu apoi?

— O zîs că-m scoate uătiu dîce-am zîs că mere dracului, io-am zîs că-ț scot io fîie amîndoi!

— Ș-apu apoi?

— O zîs că-m traje o palmă! Am zîs că tragă numa, că io-i trag cu pumnul. (...)

Cînd îi la cîtăva vreme, să ntănește popa dară cu cela:

— D-apui — zice —, hortace — zice —, ai fost la mine, da' io am fost beteag.

— Da, da, da! Da' nu-i bai — zice —, atîta-i bai c-amu m-ai mînrui. N-am crezut că religie voastă-i mai tare c-a noastră, da'-i mai tare. Că sclujnica ta — zice — egyböl m-o știut da răspuns.

— D-apu ce u-ai întrebat?

— D-apu u-am întrebat că sus îi Dumnezo? Le o zîs că și pă pămînt. (...) Am zîs că numa ie are pă Dumnezo? O zîs că amîndoi avem. Am zîs că lată-i lume? O zîs că-i rotundă. Bine-o felelit.

Așe s-o gătat poveste cu popii.

(Culegere și prelucrare de
Al. Hoțopan)

≡ Anecdote dîn vechime ≡

Răspuns scurt

Odată Filip al II-lea machedon le-o trimăs o scrisoare celor dîn Sparta, în care i-o întrebat: ca preten uă ca duș-man să vină la ii? Cei dîn Sparta i-or răspuns: „Nici înt-on fel!”

Filip s-o mîniat foc și le-o trimăs o altă scrisoare: „Dacă m-oi năpusti asupra voastă, armata me a face mare pustiire întră voi!”

Răspunsu celor dîn Sparta o fost scurt: „Dacă”.

Cine fără cine?

Cînd Diogenes ș-a părăsit țara, numa on rob, cu numele Manes, l-o petrecut o vreme, apoi și iel l-o lăsat. Numa că filozofului nu i-o părut rău dă fapta robului, așe dară cînd o auzit că inde i-i robu, o zîs:

— N-ar fi bine dacă Manes ar pute trăi fără Diogenes, uă Diogenes n-ar pute trăi fără Manes.

Convinjere

Diogenes odată o cerut on dar dă la on om scîrbos și zgîrcit, care l-o sfătuit pă filozof:

— Țoi da, dacă mi pute convinje.

Cu răspunsu nici Diogenes n-o rămas dator:

— Dacă pă tine te-aș fi putut convinje cîndva dăspră ceva, atunci tu dăm mult te-ai fi spînzurat.

Am citit că...

În tînărețe, cînd moșu mneui o ajuns să îmbătrînească în așe măsură dă numa dîn cînd în cînd s-o hotărît să iasă afară dîn ocol. Io dă mai multe uări l-am mus-trat să să mai miște cîte-oleacă, să mai margă-ncoace-ncolo. Da' nu pre m-o ascultat nici pă mine, nici pă cielalt urmași d-ai lui. L-am înțales io și nu pre, poate și d-aceie că, bunăuară io, tă' curios am fost să mă-ntălesc cu neamurile, hortacii și cunoscuți dă tăte jenerațiile. Numa că atunci nici n-am gîndit c-a vini vreme cînd și io oi ajunge în stare asta. Dacă nu-i musai, numa nu m-aș părăsi, nici c-on preț, cuibușu mneui. Băsamă așe-i norocu omului: pă cum îș terde apropiieși dă vrîsta lui, pîntră care și tă' mai multe neamuri, numa cu chin și vai să hotărește să deie față cu ceie ce să petrece-n viață. Da' bine știm cum că în viață sînt lucruri pă care să cuvine să le faci, dă-ț place, dă nu-ț place. Pîntră aște le-aș aminti io vizita betejilor, cununiile, înmormîntările ș-așe.

No-amu, în așe situație am ajuns și în zilele trecute, cînd am auzit că șogorașu fetii mele o ajuns la ăspital la Julia c-o boală dăstul dă gre, dîpă care o trăbuit și operat la inimă. Așe dară ne-am hotărît, io și on văr d-a nost, ca să merem pă vedere, că pruncu lui ne-o promis cum că iel ne-a duce cu mașina. Cînd ne-am hotărît la una ca asta, ne-am mai înțales și înt-aceie că, dac-odată am ajuns să merem la Julia, să ne fîpăm și pînă la baie, să ne scăldăm oleacă în apa calduță care ne face bine la reuma noastră, adusă dă anii trudiș în lucru. Așe o și fost: duminecă dîpă mneazăză ne-am suit noi trii în mașină și, cu una-cu doauă, ne-am și aflat la ăspital.

Bine-nțales, n-am avut noi dă gînd să-l ustănim pre multă vreme pă neamu nost beteag, da' ca norocu pă Mihăița nost l-am aflat afară. Șide p-o laviță cu alte neamuri d'-a lui, și tare bine o cotate afară, nici on sămn dă boală nu s-o mai văzut pă iel. Așe că n-o fost greu să ne fînem noi dă planu nost. Ne-am dăspărfit, apu noi, bîrtînii, ne-am luat drumu cîtă băi, că „șoferu” nost o avut ceva treabă la on hortac d-a lui.

Cum am ajuns la poarta băii, încă înainte dă a ne fi cumpărat fidulele, ne-am cumpărat și cîte-on uișag. (Baie înnoită-i tare mîndră, da' dăspră asta poate v-oi povesti altă dată.) Bogăt și dăstul că ne-am scăldat noi cît ne-am scăldat, că pre multă vreme nu-i sclobod să stai în apa tîmăduitoare, așe că noi am gătat dăstul dă iute, am ieșit în parcu dîn fața cetățî și ne-am dat la citite.

Citim noi una, citim alta, pîntră aște dau io d-o știre scurtă în care îi înștiințază pă julani că în sara aceie dă duminecă, dîn avioane, or potroci fîntării pă tăt teritoru orașului. Pă treaba asta ne și dăm noi la voarbe, da' n-or trecut mai mult dă cinci perțuri, cînd o și apărut în aier on avion d-aista mai mic, da' cu zoală pă cît să poate dă mare, și ș-o văzut dă treabă. Noi, care încă n-am văzut așe ceva încă în viața noastră, înt-una am fost d-o părere: fîntări și noi avem dîn belșug, apu n-ar strîca dacă, cel pușin o dată pă an, și la noi i-ar rări cîte-on pic...

Vă dorește sănătate cît mai bună și numa bine:

Ion Podaru
pensionar

16 echipe cu doar trei meciuri

Prima fază a Campionatului Mondial s-a terminat vineri, la 14 iunie, o dată cu disputarea ultimelor două meciuri din cadrul Grupei D. La o primă ve-

Japonia-Turcia 0-1

dere se poate spune că s-au produs trei mari surprize: eliminarea din competiție a Franței (campiona lumii), a Argentinei și a Portugaliei.

Cele 16 echipe care au fost scoase din cursă alcătuiesc grupul celor despre care se poate spune că s-au dus în Asia ca să aibă de unde să se întoarcă acasă. În afara celor trei formații enumerate mai sus, mai surprinde prezența în grupul eliminatelor a Camerunului (campiona Africii), Nigeriei, Croației sau Rusiei. Dar cum trebuie să dăm Cezarului ce-i al lui, să spunem că Senegal, SUA, Coreea de Sud și Japonia au fost echipele care au impresionat plăcut. Pentru că nu-i ușor să învingi Franța în meciul de deschidere, cazul Senegalului, să câștige în fața

Portugaliei, cum au făcut americanii și coreenii, sau să câștige o grupă din care mai fac parte Belgia și Rusia, cum au reușit japonezii.

Iată care este grupul celor 16 echipe care au jucat la acest CM doar trei meciuri: Africa de Sud, Argentina, Costa Rica, Camerun (toate câte 4 puncte, despărțite de golaveraj), Portugalia, Rusia, Croația, Ecuador, Polonia (toate câte 3 p), Uruguay (2), Nigeria, Franța, Tunisia (toate câte 1 p), Slovenia, China și Arabia Saudită (fără nici un punct).

În optimele de finală s-au luptat pentru calificare 16 echipe. Rezultatele meciurilor disputate în perioada 15-18 iunie au fost următoarele: Germania-Paraguay 1-0, Danemarca-Anglia 0-3, Spania-Irlanda 1-1 (3-2), Suedia-Senegal 1-2, Mexic-USA 0-2, Brazilia-Belgia 2-0, Japonia-Turcia 0-1, Coreea de Sud-Italia 1-1 (2-1).

Sferturile de finală vor fi disputate vineri și sâmbătă între următoarele echipe:

Anglia-Brazilia (21 iunie, Shizuoka, ora 8.30)

Germania-USA (21 iunie, Ulsan, ora 13.30)

Spania-Coreea de Sud (22 iunie, Gwangju, ora 8.30)

Senegal-Turcia (22 iunie, Osaka, ora 13.30)

Iliescu pariază pentru Brazilia, Germania și Anglia

Președintele României Ion Iliescu a apreciat recent că, în acest moment, favorite la câștigarea titlului de campioană mondială la fotbal sînt echipele Braziliei, Germaniei și Angliei. Șeful statului român a susținut că echipele Franței și Argentinei, eliminate în faza grupelor, „emiteau pretenții” la titlu, ținînd cont de palmaresul acestora. În altă ordine de idei, Iliescu a depins faptul că în prezent nu se mai acordă importanță sportului de masă, apreciind că fără „oameni cu o sănătate robustă” nu se poate asigura progresul societății. Șeful statului român a afirmat că pentru a realiza performanță în sport este nevoie nu doar de talent, ci de multă muncă, tenacitate, pricepere, forță de acțiune și de profesionalism din partea tehnicienilor și antrenorilor.

Fotbaliștii sud-coreeni vor fi scutiți de serviciul militar

Ministerul Apărării din Coreea de Sud a anunțat că jucătorii echipei naționale vor fi scutiți de efectuarea serviciului militar obligatoriu de doi ani. Jucătorii din echipa națională i-au sugerat președintelui sud-coreean Kim Dae-Jung că ar fi bine să fie scutiți de serviciul militar, pentru a se putea pregăti în liniște pentru următoarea ediție a competiției mondiale. „Este cea mai frumoasă zi din istoria țării. Ați luptat extraordinar și toată națiunea vă este recunoscătoare pentru această victorie. Vă mulțumesc din toată inima, în numele popoului coreean”, s-a adresat șeful statului jucătorilor, la finalul meciului Portugalia-Coreea de Sud, scor 0-1.

Fotbal local

Micherechiul s-a ținut de cuvînt

Micherechi-Szeghalom
4-2 (3-0)

Juniori: 0-6 (0-3)

Micherechi: Virgil - Burai, Ruja, Ciotea, Berényi - Séllei, Gugolya, Cziczéri, Barcsai - Kocsis, Tapasztó. Rezerve: Hajdú, Pátca, Ancsin, Bíró. Micherechi: 300 de suporteri.

Suporterii care au urmărit mai întîi meciul juniorilor au fost foarte dezamăgiți. Tinerii din Szeghalom au umflat plasa cu 6 goluri, pînă cînd micherechenii nu au fost în stare să marcheze nici măcar un singur gol.

Kiss Gyula (antrenor): „Sînt foarte necăjit, fiindcă tineretul de aici nu se ocupă de fotbal, nu sînt deloc conștiincioși. Ei nu participă la antrenamente, la meciuri sosesc cu țigara în gură, consumă alcool. E un dezastru... Dacă băieții vor continua în stilul acesta, nu cred că voi continua în sezonul viitor...”

Gheorghe Pátca (antrenor, în pauza dintre cele două meciuri): „Trebuie să stăm de vorbă separat cu fiecare junior, să salvăm ce mai putem salva... Sînt însă că acum în echipa mare, în echipa „A”, nu ne vom înșela. Cu toții vrem să câștigăm cu avantaj de mai multe goluri, ca suporterii să plece satisfăcuți acasă.”

Nu a trebuit să așteptăm mult timp ca să se realizeze cuvintele antrenorului.

Minutul 5: Ciotea a primit o mingă în centul terenului de joc, pe care a dus-o pînă la marginea careului de 16 m, de unde a marcat primul gol (1-0). În următoarele 25 de minute jucătorii s-au străduit în zadar să marcheze, nu a reușit.

Minutul 30: Ciotea a dus mingea pe extrema dreaptă pe partea de teren al oaspeților, apoi a pasat-o lui Barcsai care, de la 20 de metri, a marcat al doilea gol al gazdelor (2-0).

Minutul 35: Tapasztó a driblat mingea din centrul terenului spre poarta oaspeților, iar pe urmă a pasat mingea în colțul drept al porții (3-0).

Pentru micherecheni, pauza nu a adus refacerea puterilor, dimpotrivă, în repriza a doua au devenit puțin mai lezeși. Așa s-a făcut că oaspeții le-au marcat cîte-un gol în minutul 60 și 73 (3-2). Antrenorul Pátca, văzînd că echipa începe să obosească, a făcut cîteva schimburi: Ancsin în locul lui Ciotea, Hajdú în locul lui Berényi, iar Bíró în locul lui Barcsai.

Minutul 82: Ruja a trimis mingea cu capul în poarta oaspeților, astfel că scorul final a devenit 4-2.

Gh. Pátca: „La sfîrșitul sezonului nu am așteptat un joc mai dinamic și mai frumos. Golurile pe care le-am promis suporterilor le-am și marcat. Dar nici n-a fost prea greu. Împotriva acestei echipe obosite din Szeghalom nu am avut dificultăți. Sînt mulțumit mai ales cu jocul lui Ciotea, Cziczéri și Ruja. Acum și aici mulțumesc tuturor jucătorilor pentru performanța din întregul sezon, mulțumesc ajutorul sponsorilor și sprijinul suporterilor care ne-au îndemnat neobosit. Le doresc tuturor vacanță plăcută.”

MIC

Tricoul lui Pele de la CM '58 a fost vîndut cu 14.700 de euro

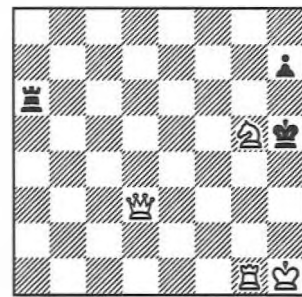
Primul tricou purtat de fostul fotbalist brazilian Pele la Cupa Mondială din anul 1958 a fost vîndut la licitație pentru suma de 14.700 de euro, au anunțat reprezentanții firmei engleze Bonhams. Purtătorul de cuvînt al firmei Bonhams a refuzat să comunice identitatea celui care a achiziționat acest suvenir. Pele a purtat acest tricou în primul său meci disputat la CM din 1958, care a avut loc în Suedia, împotriva selecționatei fostei URSS. În luna martie, un tricou purtat de Pele în timpul finalei Cupei Mondiale din 1970, din Mexic, a fost vîndut la licitație pentru suma de 220.000 de euro.

Ultimele rezultate ale echipelor de fotbal

Campionatul Județean, Bichiș, div. I.	
Micherechi-Szeghalom	4-2
Ujkigyós-Bătania	3-1
Campionatul Județean, Bichiș, div. II.	
Chitighaz-Kamut	0-5
Dévaványa-Aletea	4-1

ȘAH

Kiss János

Mat în 2 mutări

(A. H.)

ROMÂNIA

Luni 24 iunie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Strict necesar Bravo, bravissimo! (R) 8.30 Surprize, surprize... (R) 11.00 Lumea dansului (R) 12.00 Telediclopedia (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Știrile de sâmbătă asta (R) 14.00 Pro Patria 15.00 Cronica 16.30 Serial. Pasiuni 17.15 Fotbal 19.00 Jurnal 19.40 Info Mondial 19.50 Iartă-mă! 20.50 Serial. Orașul îngerilor 21.45 Clubul Cupei Mondiale 22.50 Jurnalul de noapte 23.05 Memorialul durerii 23.50 Fotbal 24.35 Jurnal (R) 2.15 Info Mondial (R) 2.25 Iartă-mă! (R) 3.25 Memorialul durerii (R) 4.10 Fotbal (R).

Marti 25 iunie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Strict necesar 7.15 Serial. Pasiuni (R) 8.00 Iartă-mă! (R) 9.00 Serial. Orașul îngerilor 9.50 TVR Timișoara 12.00 Tezaur folcloric (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.20 Fotbal. Optimi de finală 15.30 Cronica 16.00 Dor 16.15 Serial. Pasiuni 17.00 Fotbal. Meciul zilei 19.00 Jurnal 19.40 Info Mondial 19.50 Film. Cine l-a răpit pe micuțul John Doe? 21.30 Amprente 21.45 Clubul Cupei Mondiale 22.45 Jurnalul de noapte 23.00 Lumea dansului 24.00 Fotbal 1.35 Jurnal (R) 2.15 Info Mondial (R) 2.25 Film. Plimbare pe plajă 4.05 Fotbal (R).

Miercuri 26 iunie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Strict necesar 7.15 Serial. Pasiuni (R) 8.00 Film (R) 9.35 Amprente (R) 9.50 TVR Cluj 12.00 Ora G (R) 12.30 O vedetă populară (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.20 Fotbal 15.30 Panorama 16.00 Dor 16.15 Serial. Pasiuni 17.00 Fotbal. Meciul zilei 19.00 Jurnal 19.40 Info Mondial 19.50 Teatrul Național de Televiziune prezintă: D'ale Carnavalului de I.L. Caragiale 21.45 Clubul Cupei Mondiale 22.45 Jurnalul de noapte 23.00 Euroatlantica 24.00 Fotbal 1.35 Jurnal (R) 2.15 Info Mondial (R) 2.25 Teatrul Național de Televiziune prezintă: (R) 4.15 Fotbal (R).

Joi 27 iunie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Strict necesar 7.15 Serial (R) Pasiuni 8.00 Teatrul Național de Televiziune prezintă: (R) 9.55 TVR Iași 12.00 Euroatlantica (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Memorialul durerii (R) 14.15 Eveniment 15.00 Convițuri 15.30 Panorama 16.00 Dor 16.15 Serial. Pasiuni 17.00 Fotbal. Meciul zilei 19.00 Jurnal 19.40 Info Mondial 19.50 Film. Fotografii de familie 21.30 Reflecții rutiere 21.45 Clubul Cupei Mondiale 22.45 Jurnalul de noapte 23.00 Istorie polemică 24.00 Debut 50 plus (R) 1.00 Eveniment (R) 1.45 Jurnal (R) 2.25 Info Mondial 2.35 Film. Vecinii 4.15 Reflecții rutiere (R) 4.25 Istorie polemică (R) 5.25 O vedetă populară (R).

Vineri 28 iunie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.30 Strict necesar 7.15 Serial. Pasiuni (R) 8.00 Film. (R) 9.35 Reflecții rutiere (R) 9.50 TVR Craiova 12.00 Istorie polemică (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Drepturile omului 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Convițuri 16.00 Corect! 16.15 Serial Pasiuni 17.00 Fotbal 18.40 România politică 19.00 Jurnal 19.40 Info Mondial 19.50 Ploaia de stele 21.20 Serial. Amy 22.15 Jurnalul de noapte 22.30 Clubul Cupei Mondiale 23.40 Suplimentul de vineri 24.00 Fotbal (R) 1.35 Jurnal (R) 2.15 Info Mondial (R) 2.25 Ploaia de stele (R) 3.55 Suplimentul de vineri (R) 4.15 Fotbal (R).

Sâmbătă 29 iunie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Desene animate 7.50 Serial. Necazuri de puștoaică 8.50 Repere sacre 10.10 Auto Club 10.55 O vedetă populară 11.30 Debut 50 plus 12.30 Fotbal 15.30 Ora G 16.00 Telediclopedia 17.00 Fotbal. Meciul zilei 19.00 Jurnal 19.30 Info Mondial 19.40 Surprize, surprize... 22.10 Jurnal 22.15 Clubul Cupei Mondiale 24.00 Fotbal (R). 1.35 Jurnal (R) 2.05 Info Mondial (R) 2.15 Ora G (R) 2.45 Lumea dansului (R) 3.45 Corect (R) 4.05 Fotbal (R).

Duminică 30 iunie

6.00 Universul credinței 8.15 Desene animate 8.45 Grădinița de duminică 9.30 Viața satului 11.00 Tezaur folcloric 12.00 Fotbal 16.00 Bravo, Bravissimo! 17.00 Fotbal (R) 19.00 Jurnal 19.30 Info Mondial 19.40 Deștept și bogat 20.40 Știrile de sâmbătă asta 21.10 Film. Numărătoarea inversă 22.05 Jurnalul de noapte 22.55 Clubul Cupei Mondiale 24.05 Bravo, Bravissimo! 1.05 Știrile de sâmbătă asta! (R) 1.35 Jurnal (R) 2.05 Info Mondial (R) 2.15 Telediclopedia (R) 3.15 Fotbal (R). 4.50 Deștept și bogat (R).

TVR

Luni 24 iunie

6.00 Ferma 7.00 Cafeaua de dimineață 8.05 Gata cu fumurile! 8.10 Diminețile unui bărbat cuminte 10.30 Prietenii lui Piticot (R) 11.20 Serial. Drumul spre Avonlea 12.20 Serial. Călătoria lui Allen Strange 12.45 Desene animate 14.00 Știri 14.05 Toți, împreună 15.00 Cronici votive (R) 15.30 Oprirea obligatorie 16.00 Tonomatul DP 2 17.00 Documentar 17.30 Telegiurnal 18.00 Serial. Anne, roșcata guralivă 19.00 Paleta 19.30 Serial. Zona crepusculară 20.00 Puls 2002 20.30 Reforma la bani mărunti 21.00 Teatrul Liric. Cenușăreasa 22.10 Știri 22.25 Sport plus 23.15 Documentar 0.15 Serial (R). Zona crepusculară 0.40 Film (R). Lovitură directă 2.10 Serial (R). Anne, roșcata guralivă 3.00 Serial (R). Drumul spre Avonlea 3.45 Bărbați, la cratiță! (R) 5.15 TVM Messenger.

Marti 25 iunie

6.00 Tonomatul DP 2. (R) 7.00 Desene animate (R) 8.00 Diminețile unui bărbat cuminte 10.20 Lumea lui Chiț-Chiț (R) 11.15 Serial. Drumul spre Avonlea 12.10 Serial. Călătoria lui Allen Strange 12.45 Desene animate (R) 14.00 Știri 14.05 Toți, împreună 14.50 Tribuna partidelor parlamentare 15.20 Călătorind prin țară 15.55 Gata cu fumurile! 16.00 Tonomatul DP 2 17.00 Documentar 17.30 Telegiurnal 17.55 Gata cu fumurile! 18.00 Serial. Anne, roșcata guralivă 18.55 Alea cu Ghimpi (R) 19.10 Documentar 20.00 Serial. Zona crepusculară 20.30 Film. Figuranții 22.35 Cauza și defectul 23.35 Știri 23.40 Documentar (R) 0.30 Serial. Tată, am încurcat-o! 1.00 Serial (R). Zona crepusculară 1.25 Serial (R). Anne, roșcata guralivă 2.20 Serial (R). Drumul spre Avonlea 3.10 Film (R). Figuranții 5.15 TVM Messenger.

Miercuri 26 iunie

6.00 Tonomatul DP 2. (R) 7.00 Desene animate (R) 8.00 Diminețile unui bărbat cuminte 10.20 Prietenii lui Piticot (R) 11.15 Serial. Drumul spre Avonlea 12.10 Serial. Călătoria lui Allen Strange 12.45 Desene animate (R) 14.00 Știri 14.05 Toți, împreună 14.50 Mit și istorie 15.20 Destine 16.00 Tonomatul DP 2 17.00 Documentar 17.30 Telegiurnal 17.55 Gata cu fumurile! 18.00 Serial. Anne, roșcata guralivă 19.00 Autopsii 20.00 Serial. Zona crepusculară 20.30 Cinematograful de artă. Un soț perfect 22.00 Club-Art 22.30 Clepsidra cu imagini 23.05 Autopsii (R) 24.00 Serial. Tată, am încurcat-o! 0.25 Mit și istorie (R) 0.55 Alea cu Ghimpi (R) 1.10 Documentar (R) 1.35 Serial (R). Zona crepusculară 2.00 Serial (R). Anne, roșcata guralivă 2.50 Serial (R). Drumul spre Avonlea 3.45 Cinematograful de artă (R). Un soț perfect 5.15 TVM Messenger.

Joi 27 iunie

6.00 Tonomatul DP 2. (R) 7.00 Desene animate 8.00 Diminețile unui bărbat cuminte 10.20 Lumea lui Chiț-Chiț (R) 11.15 Serial. Drumul spre Avonlea 12.10 Serial. Călătoria lui Allen Strange 12.45 Desene animate (R) 14.00 Știri 14.05 Toți, împreună 14.50 Tribuna partidelor parlamentare 15.20 Afaceri la cheie 16.00 Tonomatul DP 2 17.00 Documentar 17.30 Telegiurnal 17.50 Gata cu fumurile! 18.00 Serial. Anne, roșcata guralivă 19.00 Documentar 19.55 Fețe 20.00 Serial. Zona crepusculară 20.30 Timpul trecut 21.20 Film. De partea răului 23.25 Documentar (R) 0.15 Serial. Tată, am încurcat-o! 0.40 Documentar (R) 1.05 Serial (R). Zona crepusculară 1.30 Serial (R). Anne, roșcata guralivă 2.20 Serial (R). Drumul spre Avonlea 3.10 Film (R). De partea răului 5.15 TVM Messenger.

Vineri 28 iunie

6.00 Tonomatul DP 2. (R) 7.00 Desene animate 8.00 Diminețile unui bărbat cuminte 10.15 Prietenii lui Piticot (R) 11.15 Serial. Drumul spre Avonlea 12.00 Știri 12.10 Serial. Sparky, roboțelul 12.45 Desene animate (R) 14.00 Știri 14.05 Televiziunea, dragostea mea! 15.05 Camera de gardă 15.35 E dreptul tău! 16.05 Primul pas 17.00 Documentar 17.30 Telegiurnal 17.50 Gata cu fumurile! 18.00 Serial. Mercury 18.40 Fețe 18.45 Alea cu Ghimpi (R) 19.00 Documentar 20.00 Serial. Zona crepusculară 20.30 D'ale lui Mitică 21.30 Film. Tehnologie avansată 23.10 Știri 23.15 Remix 0.15 Timpul trecut (R) 1.05 Documentar (R) 1.30 Serial (R). Zona crepusculară 2.00 Serial (R). Mercury 2.40 Veni, Video, Vici! (R) 2.55 Serial (R). Drumul spre Avonlea 3.45 Club-Art (R) 4.15 D'ale lui Mitică (R) 5.15 TVM Messenger.

Sâmbătă 29 iunie

6.00 Călătorind prin țară 6.30 Camera de gardă (R) 7.15 Arta apărării 7.45 Film. Mici eroi 9.15 Serial. Flipper și Lopaka 9.45 Lumea lui Chiț-Chiț 10.30 Serial. Piatra magică 11.00 Arca lui Noe 11.30 Cronici votive 12.05 Gândit în România 12.35 Comedia mută 13.05 Planeta singuratică 14.00 Știri 14.05 Bărbați, la cratiță! 15.35 Acum este Maxima! 15.40 Fețe 15.45 Serial. Andromeda 16.25 Serial. Viața la 15 ani 17.00 Serial. Iubiri celebre ale secolului XX 17.30 Știri 17.35 Serial. Primul val 18.25 Serial. Un bărbat de succes 19.00 Film. Angelo, îngerul păzitor 20.40 Serial. Bine dragă! 21.10 Serial. Cel ales 22.00 Despre viață și sex 22.40 Music-mania 23.30 Film (R). Tehnologie avansată 1.10 Serial (R). Primul val 1.55 Despre viață și sex (R) 2.40 Film (R). Angelo, îngerul păzitor 4.20 Serial (R). Andromeda 5.00 Serial (R). Un bărbat de succes 5.25 TVM Messenger.

Duminică 30 iunie

6.00 Serial (R). Piatra magică 6.30 Serial (R). Flipper și Lopaka 7.05 Desene animate (R) 7.35 Tradiții 8.10 Ferma 9.15 Serial. Flipper și Lopaka 9.45 Prietenii lui Piticot 10.30 Serial. Piatra magică 11.00 Serial. Wishbone 11.30 Paradisul de lângă noi 12.10 Medalion de interpret 12.45 Alea cu Ghimpi 13.00 Documentar 14.00 Știri 14.05 Atlas 14.40 Gata cu fumurile! 14.45 Documentar 15.35 Acum este Maxima! 15.45 Serial. Andromeda 16.30 Serial. Viața la 15 ani 17.00 Portrete în acvaforte 17.30 Știri 17.35 Serial. Primul val 18.30 Serial. Un bărbat de succes 19.00 Concert antilog 20.00 Serial (R). Iubiri celebre ale secolului XX 20.30 Serial. Bine dragă! 21.00 Film. Moje 22.30 Planeta singuratică 23.20 Atlas (R) 23.50 Serial (R). Bine dragă! 0.40 Serial (R). Primul val 1.30 Serial (R). Cel ales 2.25 Serial. Viața la 15 ani 3.15 Concert antilog (R) 4.15 Serial (R). Andromeda 4.55 Serial (R). Un bărbat de succes 5.25 TVM Messenger.

ÎN LIMBA MATERNĂ emisiune radiofonică în limba română

24 Iunie, LUNI (redactor: Petru Cîmpian)
10.30: Introducere, cuprins 10.35: Emisiune de Rusali 11.55: Încheiere.

25 Iunie, MARTI (redactor: Adam Bauer)
10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.10: „Istoria poporului român” de Neagu Djuvara 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

26 Iunie, MIERCURI (redactor: Monica Rocsin)
10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangarda „Ecranul nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

27 Iunie, JOI (redactor: Iulia Kaupert)
10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: „Cuvinte potrivite” – emisiune dialog de cultivare a limbii române 11.15: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: Nota săptămânii de Edda Ilyés 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

28 Iunie, VINERI (redactor: Eva Iova)
10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.50: Revista presei „Foaia românească” 11.55: Avangarda „Ecranul nostru” 11.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

29 Iunie, SÂMBĂTĂ (redactor: Iulia Kaupert)
14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe undele Europei” – magazin euroregional 15.58: Încheiere.

30 Iunie, DUMINICĂ (redactor: Iulia Kaupert)
14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spicouri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afara de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

27 iunie 2002 (m2 ora 13.30)
Reluare: 29 iunie 2002 (m2 ora 10.35)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Programul televizat în limba română vă oferă în atenție un interviu cu Nicolae Pahonea, fostul prim-consilier al Ambasadei României de la Budapesta. În cursul celor mai bine de patru ani, cît a îndeplinit misiunea diplomatică la noi, diplomatul român a devenit un adevărat susținător al cauzei comunității noastre. În a doua parte a programului, vă vom relata despre ultimele manifestări, organizate pentru tineretul român din Ungaria.

Realizator: Aurel Becan

PROGRAMUL TVR TIMISOARA Interval orar 17.00-19.00. pe frecvența TVR2

Luni, 24 iunie 2002
17.00–17.20 Știri regionale 17.20–17.30 Campionatul Mondial de Fotbal 17.30–18.30 Teleaudiența 18.30–19.00 Banatica (emisiune în limba iugoslavă).

Marti, 25 iunie 2002
17.00–17.20 Știri regionale 17.20–17.30 Campionatul Mondial de Fotbal 17.30–18.30 Spații subiective 18.40–19.00 Banatica (emisiune în limba germană).

Miercuri, 26 iunie 2002
17.00–17.20 Știri regionale 17.20–17.30 Campionatul Mondial de Fotbal 17.30–18.00 Grădina tranziției 18.00–18.30 Muzică populară 18.30–19.00 Banatica (emisiune în limba maghiară).

Joi, 27 iunie 2002
17.00–17.30 Știri regionale 17.30–18.00 Economia încoace? 18.00–18.30 Lege pentru toți 18.30–19.00 Banatica (emisiune în limba sârbă).

Vineri, 28 iunie 2002
17.00–17.20 Știri regionale 17.20–17.30 Campionatul Mondial de Fotbal 17.30–18.00 Pe fază 18.00–19.00 Clubul de vineri (Dedicații muzicale).

Sâmbătă, 29 iunie 2002
17.00–17.15 Știri regionale 17.15–17.20 Grădina Informatorului – revista presei săptămânale 17.20–18.15 în prelungiri (emisiune sportivă) 18.15–18.30 Trasee bănațene 18.30–19.00 Noi@tvrtimisoara.ro.

Duminică, 30 iunie 2002
17.00–17.30 Locuri cu povești 17.30–18.00 Din aproape în aproape 18.00–19.00 Debut 50 plus.

Sponsorul nostru

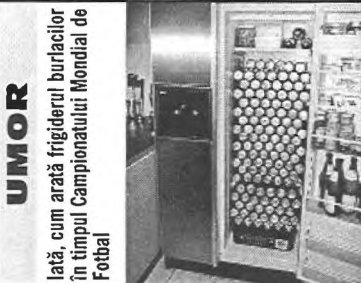
Emisiunea în limba română

**24 de ore din 24
pe 756 kHz**

Internet: www.rri.ro

e-mail: ro@rri.ro

Tel./fax: 00401-3142118

FM 92,1 MHz STEREO RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.

Tel. 59-430552, Fax: 59-427372

E-mail: inbox@rve.net

– muzică – știri locale și BBC – emisiuni pentru orice vîrstă

Ascultați RVE non stop și pe Internet la:

<http://www.rve.net>

TRANS WORLD RADIO – ROMÂNIA

(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)

AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15–21.45

SW 31 și 49 m – vineri: 18.30–18.45 – sîmbătă: 18.00–18.45 – duminică: 18.30–18.45

Congres la Sydney

Între 5-9 mai s-a organizat la Sydney cel de-al XIV-lea Congres mondial de cardiologie, la care am avut și eu norocul să particip. Australia, cel de-al 6-lea continent, este tare departe de Europa Centrală. Călătoria e obositoare și lungă, chiar și cu avionul, dar și atunci când nu socotim orele de așteptare între două curse. Cu mașina pînă la aeroport 3 ore, de la Budapesta zborul la Londra 3 ore. Aici am așteptat 6 ore ca să urc în cursa de Singapur. Pînă acolo zborul a fost de 12 ore. La Singapur am așteptat numai o oră și ceva, ca să urc în avionul spre Sydney. Apoi, după o decolare pe insula Bali, care ține de Indonezia, după 9 ore am ajuns la Sydney. Dincolo de faptul că a fost foarte lungă, nu am avut de ce mă plînge în tot timpul călătoriei: am avut ce mânca și ce bea, puteam viziona filme, puteam audia muzică. Și, natural, puteam și dormi. În orele de dimineață am ajuns cam frînt și obosit în cel mai mare oraș al continentului. Din experiență o știu: în asemenea condiții nu merită să te mai culci. Dacă ești în stare să stai treaz, fără să dormi pînă seara, atunci m-au acomedat la marele decalaj de 8 ore e cu mult mai ușoară. Se spune, și am constatat-o și singur, în cazul călătoriilor spre răsărit, acomodarea la decalajul de timp e întotdeauna mai dificilă. Deci, după o scurtă odihnă, m-am plimbat prin oraș, la voia întâmplării, și m-am dus la

centrul congreselor, care se află într-unul dintre numeroasele golfuri ale orașului, pe Darling Harbour. Despre congres n-aș vrea să scriu aici prea multe. Din Ungaria au participat 60-70 de cardiologi. Conform documentelor, din România au fost prezentate 12 comunicări științifice. Personal nu m-am întâlnit de astă dată cu colegii români, așa cum s-a mai întîmplat cu alte ocazii. Dar nu a fost de mirare, la numărul mare al participanților și ținînd cont de faptul că lucrările s-au desfășurat în multe secții paralele.

O singură dată am vorbit românește. La controlul vamal, automatică a depistat în geamantanul meu o conservă, prin urmare trebuia să-mi deschid valiza. Dar nu le-a plăcut vameșilor conserva nu pentru valoarea ei, ci fiindcă e interzis importul produselor animale. Atunci m-au întrebat, de unde vin. Le-am zis că sosesc din Ungaria. Și într-o clipită și-a făcut apariția o funcționară care m-a întrebat în limba engleză, dacă știu românește. I-am răspuns afirmativ, dar am și adăugat să nu creadă că fiecare medic din Ungaria vorbește românește. O știa și ea. Dar tare s-a bucurat și nu mi-a confiscat corpul delict, doar mi-a zis ca data viitoare să nu mai aduc cu mine așa ceva. Pe urmă a vrut să mă și ajute să mă orientez pe aeroport, dar nu m-am folosit de posibilitate, știam să mă descurc și singur. (De altminteri, în fie-

care călătorie în străinătate duc biscuiți, sărățele, cîteva conserve și apă. Acest „stoc de supraviețuire” îl car întotdeauna cu mine, ca în condiții necunoscute, cînd omul are impresia că „moare de foame”, să aibă cu ce se salva.)

Australia, deși de pe hartă nu reiese univoc, este o țară foarte mare, ca întindere, seamănă cu Europa sau cu Statele Unite ale Americii, dar este locuită de numai 20 milioane de locuitori. Cea mai întinsă parte a țării este deșert, mai degrabă porțiunile de-a lungul litoralului sînt cultivate și locuite. Limba oficială este engleza. Acum în Australia începe toamna, la Sydney temperatura zilei a fost între 22-28 grade. Autoturismele sînt în majoritate de fabricație niponă și americană. Mașini europene am văzut mai rar. În toată țara circulația se desfășoară „pe stînga”, deci, pe banda opusă.

Englezii susțin că insula a fost descoperită în 1770

de căpitanul James Cook. Prima colonie a Marii Britanii s-a înființat în 1788, pe teritoriul de azi al orașului Sydney. Acest oraș are o așezare minunată. Aici nu sînt prea multe clădiri vechi, dar țărmul mării, numeroasele lagune pitorești, clima plăcută răsplătește din plin localnicii, precum și turiștii. Dincolo de golful Darling Harbour (unde se află în afară de centrul congreselor acvariul, muzeele și un lanț de hoteluri), locuri renumite mai sînt Harbour Bridge care se arcuiește peste portul maritim, pod uriaș, construit în 1932 (pe care, teoretic, te poți urca în cadru organizat, dar e necesar un termen fixat în prealabil, o anumită pregătire, un examen medical și test al condiției fizice – dintre care, în cazul nostru, mai degrabă termenul prealabil ne-a împiedicat) și Opera. Această clădire a fost realizată pe baza planurilor arhitectului danez Jörn Utzon timp de 14 ani. La finisare, investiția a costat de 10 ori mai mult ca la timpul proiectării. Inaugurarea din 1973 a fost făcută de însăși regina Elisabeta. Azi Opera este clădirea cea mai frumoasă și vestită a orașului cu două milioane de locuitori, care a fost ridicată pe o mică peninsulă de lîngă Harbour Bridge. Chiar pînă azi pare o construcție modernă, greu de crezut că a fost imaginată și proiectată încă prin anii 50 și că ea domină panorama orașului de peste 30 de ani. În 4 săli se țin spectacole, operele pot fi văzute într-o sală cu 1547 de locuri, sala de concerte cu o acustică excelentă are 2690 de locuri. Întregul complex poate fi vizitat pe grupe. De fapt, Sydney seamănă cu un tipic oraș american. E un

amestec al celor două metropole californiene: peisajul deluros din fundal evocă San Francisco, așezarea, întinderea generoasă amintește de Los Angeles.

Australia este o țară bogată în nenumărate frumuseți ale naturii. Pentru străini cea mai mare atracție o înseamnă vizitarea civilizată a naturii virgine autentice – ținînd cont de suprafața mare și de numărul redus al populației țării. Vestite sînt stîncile roșii Uluru din mijlocul țării, marea bancă de corali de-a lungul țărmului de miazănoapte (ușor de atins pornind din orașul Cairns), despre vizitarea căruia visează și tot mai mulți scafandri amatori din Ungaria. Eu nu am fost prin locurile acelea. În afară de Sydney am mai vizitat Munții Albastri. Acești munți sînt la vreo 100 km de oraș, într-un întins parc natural. Numele provine dintr-o curiozitate naturală: pe timp însoțit, muntele primește nuanță albastră, din cauza unor substanțe uleioase din frunzele de eucalipt care se evaporază la soare. Tot aici poate fi văzută o prăpastie și o formație stîncoasă numită Cele Trei Surori, precum și cîteva cascade mai mici.

Într-un parc zoologic am admirat într-un cadru natural cangurii specifici continentului australian și drăgălașii ursuleți coala, care trăiesc prin poienile de eucalipt. Și ei, la fel cu cangurii, sînt marsupiale, care își cresc puii pînă la jumătate de an în punga de sub pînțe.

În anul 2000, la Sydney s-au organizat Jocurile Olimpice. Am vizitat locurile unde s-au desfășurat diferitele competiții. Acestea sînt foarte impunătoare, dar acum par cam pustiite, mai ales că le-am vizitat într-o liniștită după-masă de marți.

În Australia am cules multe impresii bune. E o țară frumoasă, civilizată, dar scumpă. Din motivul din urmă, dar și datorită distanței, Australia este vizitată de relativ puțini turiști din Europa Centrală.

După congres am făcut și o scurtă călătorie în Noua Zeelandă, despre care voi scrie cîteva rînduri data viitoare.

Dr. Vasile Marc

